



## Īsziņas

### Atklās kūdras ražotni

5.septembrī plkst. 11.00 Briēzuciema pagasta Lutinānu purvā svinīgi atklās SIA "Compaqpeat" kūdras ražotni.

### Ar tiesībām nepietiks

Bērnu klīniskās universitātes slimnīca informē, ka ar 1.septembri kā personu apliecinošu dokumentu slimnīcā nepieņems transportlīdzekļa vadītāja apliecību. Šie nosacījumi attieksies tikai uz plānveida ārstniecības un aprūpes pakalpojumu sniegšanu, neatliekamās situācijās palīdzību sniegs vienmēr un neatkarīgi no bērna un pavadošās personas personu apliecinošu dokumentu klātesamības.

### Prognozē rekordražas

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs (LLKC) prognozē vasarāju ražas rekordražas. Šogad vasaras kviešu ražas sagaidāmas augstas - vidēji 3,3 tonnas no hektāra, kas ir par 0,2 tonnām no hektāra vairāk nekā pērn un sasniedz 2012.gada rekordražas līmeni. Savukārt ziemas kviešu vidējā ražība šogad ir salīdzinoši zema - vidēji 3,2 t/ha, kas ir par 1 t/ha mazāk nekā pērn un 1,5 t/ha mazāk nekā 2012.gadā. Tiesa, ziemas kviešu graudu kvalitāte ir ļoti laba atšķirībā no vasaras kviešu kvalitātes, kas zūd ar katru lietaino dienu.

### Tikšanās ar dabas pazinēju Ingmāru Līdaku

Balvu Centrālā bibliotēka aicina 5.septembrī pulksten 11 nākt uz tikšanos ar dabas pazinēju Ingmāru Līdaku. "Ši grāmata ir visiem, kuri grib iepazīt dzīvniekus, kas dzīvo līdzās cilvēkam," tā savu pirmo grāmatu raksturo I.Līdaka. Ļoti daudz kas arī palicis ārpus apjomīgajā vēstījumā par dzīvo dabu. Tur nav neviena vārda par autora mīļākajiem dzīvniekiem bebriem, ne vārda par dabas pētniekiem tuvajiem putniem gulbjiem, tomēr šajā izdevumā ir arī apraksti par dzīvniekiem, kas nekad nav iebrieduši viņa lauku māju pagalmā.



Foto - E.Gabranovs

**Pirmais zvans.** Skolēnus ar pirmo zvanu pavadīja jaunās skolas direktore Biruta Vizule un luterāņu draudzes mācītājs Mārtiņš Vaickovskis, kurš iesvētīja jaunās skolas nosaukuma plāksni. Jāpiebilst, ka svinīgā pasākuma laikā pāri skolai pārlidoja lidmašīna ar uzrakstu "BPVV" (Balvu Profesionālā un vispārīzglītojošā vidusskola), no kuras izbārstīja rožu ziedlapiņas.

# Pārtop par jaunkundzi

**Vakar jauno mācību gadu uzsāka 773 valsts un pašvaldību vispārīzglītojošās skolas. Pēc Izglītības un zinātnes ministrijas aplēsēm, skolas gaitas jaunajā mācību gadā sāka 199 655 skolēni, kas ir gandrīz par 2000 izglītojamo vairāk nekā pērn. 1.septembrī, atklājot Balvu Profesionālo un vispārīzglītojošo vidusskolu, Balvu novada domes priekšsēdētājam Andrim Kazinovskim nācās secināt, ka novadā izglītojamo skaits diemžēl ir samazinājies par 38 audzēkņiem.**

Pirms svinīgas skolas jaunā uzraksta atklāšanas un iesvētīšanas skolēnu pašpārvaldes prezidente Anda Sergejeva atzina, ka ir patīkams satraukums: "Tomēr tā ir 12.klase, tāpēc uz skolu gāju jau ar citām domām, citiem mērķiem un sapņiem." Jautāta, kādas ir pārdomas, ka skolai mainījies nosaukums un vadība, jauni atklāja, ka par to skolēni īpaši nedomā. "Kā ir, tā ir - mēs nesūdzamies," viņa piebilda. Līdzīgās domās bija divi Olafs un Daniels Deņisovi, kuri mācības uzsāka 7.klasē. Viņi sprieda, ka nekas daudz nemainīsies. Tincināti, kāda ir recepte, lai spars un gribasspēks labi mācīties nezustu arī mācību gada laikā, puīši sprieda, ka vienīgā metode esot uzcītība.

1.septembra svinīgajā pasākumā nu jau jaunās direktores vietniece Daina Mediniece visiem atgādināja, ka 1991.gada 1.septembrī piedzima meitene, kuru nosauca par Balvu deviņgadīgo skolu: "Šis jaunās meitenes krustmāte jeb skolas direktore bija Ināra Ņikuļina. Jau pirmajā mazās Balvu deviņgadīgās skolas gadā visi pamanija, ka šī nav vienkārša meitene, bet ir īpaši talantīga un radoša. Tādēļ tai piešķīra jaunu titulu - Balvu Amatniecības vidusskola. Pēc 10 darba

gadiem I.Ņikuļina savu auklējumu nodeva gādīgās Sarmītes Cunskas rokās, kura turpmākos 13 gadus gādāja, lai mazā meitene augtu, pilnveidotu un attīstītu savus talantus visdažādākajās jomās. Bet nu mazā meitene ir izaugusi un kļuvusi par 23 gadus vecu jaunkundzi, kurai pienācis laiks doties tautās, mainīt uzvārdu. Un tā pavisam nesen, augstā, mūsu jaunā, skaistā skola ir izveidojusi jaunu ģimeni un nomainījusi uzvārdu - Balvu Profesionālā un vispārīzglītojošā vidusskola."

Jaunās skolas direktore Biruta Vizule nešaubās, ka skola ir jaunu iespēju priekšā: "Lai dzīvotu šodienā, ir jāprot aizvērt durvis uz pagātņi, paņemt līdzi to labāko, lai veidotu nākotni. Skola it kā tā pati vecā, bet jau ar citu virzību, ar citu saturu un citām iespējām. Mēs esam Balvu Profesionālā un vispārīzglītojošā vidusskola, kura realizēs gan vispārīzglītojošās, gan profesionālās, gan vakara maiņu, gan tālākizglītības un pieaugušo izglītības programmas. Un, protams, mums pievienojās Rīgas Valsts tehnikuma filiāle. Lai mūsu mājās valdītu pārticība, mums ir jādzīvo mīlestībā."

Novada vadītājs A.Kazinovskis ir pārliecināts, ka pastāvēs tas, kas pārmainīsies. Tāpat viņš pastāstīja, ka ceļš uz pārmaiņām nebija nemaz tik viegls. Domes priekšsēdētājs nosauca pat to visu deputātu vārdus, kuri balsojuši 'par' jaunās skolas izveidi: "Diemžēl pārējie deputāti vai nu bija 'pret, atturējās', vai arī balsojumā nepiedalījās. Tas būtu jāatceras. Skola ir akceptēta visaugstākajā līmenī, tādēļ izmantojiet iespējas, kas ir šeit uz vietas!"

E.Gabranovs

### Nākamajā adugunī



● Smaržo pēc medus  
Citāda bišu produkcija

● Mežā dzima, mežā augs  
Sēņu vesels lērums



Atklāj Planētu.

3. lpp.



Gaismas pili atklāj Novadu dienu.

4. lpp.

Re, kā!

## ASV karavīri palīdz malkas darbos Tilžā

Pagājušajā piektdienā Tilžas internātpamatskolā ciemojās 12 ASV karavīri, divi dienestā esoši žurnālisti un ASV vēstniecības pārstāvji, kuri pēc pašu iniciatīvas skolas kolektīvam palīdzēja sagatavot malku ziemas sezonai.

Šī gada 24.aprīlī Latvijā ar vairākām lidmašīnām ieradās 150 gaisa desanta karavīri no ASV armijas 173.kājnieku brigādes kaujas vienības, kas izvietota Itālijā, lai piedalītos apmācību procesā kopā ar Nacionālo bruņoto spēku karavīriem. Kā pastāstīja ASV vēstniecības pārstāvis NILS STUDENTS, kurš arī pats aktīvi piedalījās malkas sagatavošanas darbos Tilžā, amerikāņu karavīriem katru dienu militārās mācības nav paredzētas. Tādēļ, lai pēc iespējas lietderīgāk pavadītu savu brīvo laiku, armijnieki izteica vēlmi nodarboties ar sabiedriska labuma darbiem un palīdzēt citiem cilvēkiem. ASV armijas karavīri to ar prieku darīja arī Tilžā, cik vien iespējams Tilžas internātpamatskolu cenšoties nodrošināt ar malku ziemas apkures sezonai. "Karavīri nakšņoja Alūksnē, savukārt uz Tilžu atbrauca ar Latvijas armijas *busiņu*. Braukt, strādāt, darboties un palīdzēt - tā ir pašu ASV karavīru iniciatīva. Vēstniecība šādu iespēju arī dod, ar savu kontaktu palīdzību sameklējot darbu. Ieguvēji ir visi - gan cilvēki, kuriem tiek sniegta palīdzība, gan, protams, paši karavīri, kuri ir laimīgi par iespēju izkustēties brīvā dabā. Jāpiebilst, ka malkas talkas darbos Tilžā piedalījās arī karavīri, kuri mežizstrādes darbos ir pieredzējuši un ar to

**Kopbilde.** "Man ir patīams prieks palīdzēt citiem. Turklāt Latvija un tās iedzīvotāji ir lieliski," tā līdz šim pieredzēto mūsu valstī raksturo ASV karavīrs Džeikobs (attēlā trešais no labās puses), kurš Latvijā ir pirmo reizi. Jautāts, vai malkas darbi Tilžā grūtības nesagādāja, Džeikobs smeja, ka tas viņam nav nekas jauns, jo jau iepriekš ir nopietni darbojies mežizstrādē - strādāja teju katru dienu 40 - 50 stundas nedēļā un likvidēja kokus elektrības vadu apkārtne. Jāpiebilst, ka attēlā redzama daļa no ASV karavīriem, kuri ciemojās Tilžā.



Foto - A.Ločmelis

nodarbojušies jau iepriekš, tādēļ darbs veicās ļoti raiti. Arī Tilža mums nav sveša, jo vēstniecības pārstāvji šeit ciemojušies jau iepriekš," pastāstīja N.Students. Viņš piebilda, ka ASV karavīri kopš ierašanās Latvijā palīdzīgu roku snieguši arī citviet Latvijā. Piemēram, maija beigās ASV 173.brigādes desanta karavīri devās uz Cēsu novada Vaives pagasta Vecrogām, kur piedalījās malkas talkā audžuģimeņu mājā "Zvanniēki" un kopumā no meža izvilka teju 200 m<sup>3</sup> malkas. Tāpat karavīri veica ūdens apgādes tranšeju rakšanas darbus, kā arī izbūvēja jaunās kūts ēkas pamatus. Savukārt jūnija nogalē ASV jūras karaflotes kuģa "USS Oscar Austin" jūrniki devās uz Bērnu klīnisko universitātes slimnīcu, lai palīdzētu slimnīcas noliktavas tīrīšanas darbos, kā arī izklaidētu mazos pacientus.

A.Ločmelis



Foto - A.Ločmelis

**Darbs rit pilnā sparā!** Tilžas internātpamatskolai sagatavot malku ziemas sezonai palīdzēja ne tikai vīrieši, bet malkas talkā aktīvi piedalījās arī četras ASV armijas daiļā dzimuma pārstāves.

### Aktuāli

## Skolotāji tiekas izglītības darbinieku konferencē

Balvu novadā jau par tradīciju kļuvis dažas dienas pirms 1.septembra rīkot starpnovadu konferenci, kurā pedagogi atskatās uz aizgājušo mācību gadu, pārrunā aktualitātes izglītības jomā, sumina jaunus un pensijas vecumu sasniegušos kolēģus, kā arī noklausās kādu noderīgu lekciju. Izņēmums nebija arī šis gads. 28.augustā Balvu Kultūras un atpūtas centrā uz kopīgu tikšanos sanāca 245 pedagogi no Balvu, Rugāju un Baltinavas novadu izglītības iestādēm.

Izglītības darbinieku konference iesākās ar Kubulu vokālā ansambļa sirsnīgu koncertu Anastasijas Ločmeles vadībā un novadu pašvaldību vadības pārstāvju svinīgām uzrunām. Balvu novada pašvaldības izpilddirektore Inta Kaļva, uzrunājot klātesošos, teica paldies visu novada skolu kolektīviem: "Balvu novada skolas man šogad izskatījās baltākas kā nekad. Tik daudz darba esat padarījuši, tik daudz no dvēseles, no sava brīvā laika, no sava radošuma, dzīves gājuma skolās atstājuši - patiešām liels paldies par to." Īpašu veiksmi I.Kaļva vēlēja jaunizveidotās skolas direktorei Birutai Vizulei un viņas vadītajam kolektīvam, jo pirmo reizi Balvos ir profesionālā un vispārīzglītojošā vidusskola.

Rugāju novada domes priekšsēdētāja Sandra Kapteine pastāstīja, ka šogad jauno mācību gadu sāk ar gandarījumu un laba padarīta darba sajūtu - ir nosiltinātas abas novada skolas, nav krasa skolēnu skaita samazinājuma, turklāt visi skolēni joprojām varēs izmantot brīvpusdienas, bet viņu vecākiem pašvaldība apmaksās kancelejas

preču iegādi 15 eiro vērtībā. Uzsākot jauno mācību gadu, S.Kapteine pedagogiem vēlēja neizsīkstošu, radošu enerģiju, lai pietiek iespēju īstenot idejas, prieku par padarīto darbu un atvērtas skolēnu sirdis visapkārt.

Savukārt Baltinavas novada pašvaldības izpilddirektors Henrihs Logins-Slišāns skolotāja darbu salīdzināja ar gleznotāja darbu un vēlēja, lai pedagogus novērtētu gan sabiedrībā, gan atalgotu materiāli nevis tad, kad viņi jau ar sirmu galvu, bet daudz agrāk.

### Sumina vecos un jaunus pedagogus

Izglītībā 1.septembris ir kā atskaites punkts, jauna darba cēliena sākums. Dienā, kad norisinājās izglītības darbinieku konference, zālē atradās skolotāji, kuriem šis 1.septembris bija citādāks un neierastāks. Tie ir skolotāji, kuri pedagoga darbam veltījuši visu savu mūžu un nu beidz savas darba gaitas. Novada Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītājas Noras Apīnes pasniegto Atzinības rakstu un piemiņas dāvanu par nostrādātajiem darba gadiem saņēma Dzintra Pipare, Dzintars Putniņš, Ņina Vinogradova, Anita Šmite, Anita Sirmā, Ināra Ločmele, Ilga Adamoviča. Savukārt ar aplausiem un veiksmes vēlējumiem sveica jaunus pedagogus, kuri pēc mācībām atgriezušies Balvu novadā un sāks darbu Tilžas vidusskolā. Tie ir bioloģijas skolotāja Elīna Rakstiņa, informātikas skolotājs Arturs Gusts un mājturības un tehnoloģiju skolotājs Jānis Delveris, kā arī latviešu valodas skolotāja Zanda Tūmiņa, kura darbu sāks Rugāju novada Eglaines pamatskolā.



Foto - S.Karavoičika

**Jaunie pedagogi.** Jau vakar, 1.septembrī, visi trīs jaunie skolotāji (no kreisās) Arturs Gusts, Elīna Rakstiņa un Jānis Delveris uzsāka darba gaitas Tilžas vidusskolā.

### Atskatās uz paveikto un informē par jaunumiem

Skolotājiem darbs sākas nevis ar 1.septembri, bet ar skolu pieņemšanu un augusta konferenci. Viens no pedagogu darba virzieniem ir skolēnu sagatavošana mācību priekšmetu olimpiādēm. Balvu novada skolēni pagājušajā mācību gadā guvuši ievērojamus panākumus. Jo īpašs prieks par mazo Briēžuciema pamatskolu, kuras audzēkne Aiva Ozoliņa pagājušajā mācību gadā piedalījās trīs valsts olimpiādēs, no vienas atgriezās ar atzinību un šogad bez iestājpārbaudījumiem uzņemta Rīgas 1.Valsts ģimnāzijā.

N.Apīne konferences dalībniekus iepazīstināja arī ar vairākiem būtiskiem jaunumiem. No šī mācību gadu skolēni uzsāks pirmās svešvalodas apguvi jau no 1.klases, savukārt brīvpusdienas tiks nodrošinātas arī 3.klases skolēniem. Ar 1.septembri tiks paaugstināta zemākā amata algas likme pedagogiem līdz 420 eiro, kā arī tiks nodrošināta piemaksa visiem pedagogiem, kuri ieguvuši 3., 4. un 5.kvalitātes pakāpi.

Turpinājumā izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja iepazīstināja arī ar citām aktualitātēm izglītības jomā un aicināja visus noklausīties lektores Vitas Brakovskas lekciju "Radošie resursi skolas konkurētspējai XXI gadsimtā".

S.Karavoičika



# Ziemeļlatgalei tagad ir sava PLANĒTA

28.augustā Ziemeļlatgales ļaudis un Balvu pilsētas viesi pārliecinājās, ka planētas ir ne tikai īpašas, bet tās arī griežas. Kā nu ne, ja ar radošām aktivitātēm, modes demonstrējumiem, dziesmām un pat saksofona liegām skaņām mūspusē iegriezta tirdzniecības centra "Planēta" nosaukumu Balvu pilsētas centrā, Brīvības ielā 57. SIA "Alfa Development" direktors Roberts Keziks atzina, ka priecājās redzēt tik daudz centra apmeklētāju. "Vēl lielāks prieks, ka starp mums ir tik daudz bērnu. Tas nozīmē, ka Latvija vēl pastāv un pastāvēs - esiet miļi gaidīti šodien, kā arī pēc gada "Planētā"!," viņš aicināja.



**Apglezno sejas.** 2,5 gadus vecais Maikls lepojās, ka tirdzniecības centrā viņam pirmajam apgleznoja seju. Puisēnam "Planēta" nav sveša, ko apliecināja arī viņa māmiņa Aļona Resne, kura pirmā zināja atbildi uz pasākuma vadītāju jautājumu: "Kurā gadā tapusi tirdzniecības ēka?" Bet vai jūs zināt, cik krāsu ir "Planētas" logo vai, piemēram, kāda ir veikala "Supernetto" platība? Izrādās, logo ir 7 krāsas, bet platība ir 512 m<sup>2</sup>. Neticiet, pārliecinieties pašī!



**Puiši maskējas.** Rainers Ušāns un Alens Kuzņicovs ar interesi aplūkoja sadzīves tehnikas veikalā "Paula Pro" pieejamo preci. Viņi atklāja, ka sejas izkrāsojuši kā karavīri. Tiesa, puiši nespēja izvēlēties, kas karavīram būtu noderīgāks – gludeklis vai veļasmašīna? "Arī televizoram nav ne vainas," viņi sprieda.



**Multfilmu seanss.** Balvenietes Krista Mača un Kintija Brenča izmantoja iespēju noskatīties multfilmus. Meitenes sprieda, ka tamlīdzīgus pasākumus tirdzniecības centrā apmeklētu bezmaz vai katru dienu. "Protams, tas nav iespējams, tomēr vismaz pāris reizes gadā," viņas piebilda.

**Pārsteigums.** Gan pircēji, gan arī daudzo veikalu pārdevēji bija neviltoji pārsteigti, kad izdzirdēja saksofona skaņas. Ne tikai izdzirdēja, bet arī klātienē satika mūziķi Arni Grapu.



**Uz centru, uz centru!** Balvu novada pašvaldības izpilddirektore Inta Kļava tirdzniecības centra "Planēta" nosaukuma iegriešanas pasākumā neslēpa pārliecību, ka planētas centrs atrodas Balvos: "Un tā mēs gribam domāt katru dienu, jo šeit dzīvojam. Paldies uzņēmējiem, kas ir mūsu zelta fonds. Jāpiebilst, ka tirdzniecības centrā ziemā notiks arī Zaļie jeb Lauku labumu tirdziņi."



**Mazuļiem draudzīgs veikals.** Diāna Jeromāne ar dēliņu Ralfu nešaubās, ka tirdzniecības centrs "Planēta" ir mazuļiem draudzīgs veikals. "Kur vēl Balvos mēs varam uzbraukt otrajā stāvā ar ratiņiem?" jautāja māmiņa.



**Jauniešu kvartets no Rīgas.** Viņi zināja stāstīt, ka pircējus gaida ne viens vien pārsteigums, tostarp grupas "Galaktika" un Normunda Zuša koncerts.



**Vieta atpūtai.** SIA "Alfa Development" direktors Roberts Keziks nepalika vienuļš pēc atpūtas stūrīša atklāšanas tirdzniecības centra otrajā stāvā.

# Gaismas pilī atzīmē Novadu dienu

28. augustā ar plašu kultūras programmu norisinājās Latvijas Nacionālās bibliotēkas atklāšanas nedēļas Novadu diena, - pasākums par godu Gaismas pils atvēršanai lasītājiem, kurā pulcējās teju visi Latvijas novadi. Viļakas novadu pārstāvēja Medņevas folkloras kopa "Egle".

Latvijas Nacionālās bibliotēkas 68,3 m augstā, 44 m platā un 170 m garā ēkā daudzos ciemiņus sagaidīja grezni saposta. Katrs stāvs bija atvēlēts kādam Latvijas novadam. Un bija ar ko lepoties - vieni rādīja tērpus un villaines, citi - amatu prasmes, bet Viļakas novads lepojās ar muzicējošajiem un dziedājošajiem medņeviešiem. Ziedoņa zālē Liepājas Simfoniskais orķestris atskaņoja trīs koncertus, bibliotēkas rampā notika Valmieras Drāmas teātra izrādes, pie ēkas fasādes - skeitborda paraugdemonstrējumi. Iespaidīga bija novadu sadziedāšanās, kas skanēja visos bibliotēkas stāvos.



**Atklāj Novadu dienu.** Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktors Andris Vilks gan bibliotēkas 8. stāva, gan Novadu dienu atklāšanā uzsvēra, ka šī diena ir visas Latvijas svētki. "Visa Latvijas kultūra šodien ir pie mums," uzsvēra A. Vilks. Savukārt 8. stāvā būs mācību un bibliotēku konsultatīvais centrs, kā arī informācijas zinātņu lasītava.



**Ierodas ministre.** Kultūras ministre Dace Melbārde (no kreisās) ieradās paklausīties Medņevas folkloras kopas "Egle" kolorītos priekšnesumus. Medņevieši viņai pasniedza "Vēršukalnā" cepto maizīti un pašmāju sieru.



**Intervija pēc intervijas.** Ināra Sokirka un Inita Raginska sniedza intervijas četriem medijiem, kuri izrādīja lielu interesi par "Egles" dziedājumiem un muzicēšanu.

**Satiek direktoru.** Viļakas novada bibliotēkas vadītāja Vija Circāne, ar kolektīvu apskatot izstādi "Latvijas mazās gaismas pils", kurā redzama arī Viļakas novada bibliotēka, nejauši satika Latvijas Nacionālās bibliotēkas direktoru Andri Vilku. "Nāciet uz kopīgu foto!" aicināja Vija. Kopā ar viņu bija arī kolēģes Aija Lesniece un Sandra Dvinska.



**Tērpus maina trīs reizes.** Pirmajā uzstāšanās reizē folkloras kopa "Egle" muzicēt un dziedāt devās Latgales arheoloģiskajos tautu tērpos. Uz nākamajiem diviem koncertiem medņevieši pārgērbās atkal, pārsteidzot klausītājus ik reizi jaunā veidolā ne tikai ar tērpiem, bet arī ar dziesmu programmu.



**Svinīgajā pieņemšanā.** Ar Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliogrāfijas institūta direktori Anitu Goldbergu tikās izdevēja Ilona Vītola un režisore Maruta Castrova, kura pārstāvēja Balvu muižu. Balvu novadu pārstāvēja Balvu Centrālās bibliotēkas direktore Ruta Cibule.



**Kapelas muzicēšana iedvesmo dejai.** Jestrie mūzikas ritmi klātesošos iedvesmoja dejai, un tajā devās gan "Egles" dziedātājas, gan tuvi un tāli ciemiņi.



**Spēlē dūdas.** Jau ceturto gadu folkloras kopā "Egle" dzied Daidze Andersone no Balvu pagasta. Viņa dzied, spēlē stabuli, kokli, kā arī dūdas, kuru spēli iemācījusi cēsiniece Rasa Roze.



Vai skolās jāievieš obligātā peldēšanas apmācība?

## Viedokļi

## Tā ir katra brīva izvēle



GUNTIS MAGONE, VUGD Latgales reģiona brigādes Balvu daļas komandieris

Šogad karstie laika apstākļi vasarā dara savu, un noslikušo skaits ir liels. Līdz šim Latvijā kopumā noslikuši 112 cilvēki, pērn visā gadā – 116, savukārt 2012.gadā ūdenstilpnēs bojā gāja 108 cilvēki. Ir vairāki iespējamie risinājumi, lai samazinātu ūdenstilpnēs bojāgājušo skaitu, bet obligāta peldēšanas apmācības ieviešana skolās

ir diskutabls jautājums. Tā ir katra cilvēka brīva izvēle – ir vēlme apgūt peldēt prasmi vai nē. Tāpat ir cilvēki, kuri sasnieguši pensijas vecumu, bet joprojām neprot peldēt, jo viņiem tas gluži vienkārši nav nepieciešams. Tajā pašā laikā peldēšanas apmācības nodarbības skolās, protams, vērtējamas pozitīvi, jo mācēšana peldēt nav un nevar būt traucējoša. Vēl jo vairāk, ja pats bērns apņēmis šo prasmi apgūt un to atbalsta arī viņa vecāki.

Jāpiekrīt, ka Latvijā katru gadu rīko sociālās kampaņas, kas vērstas pret dzērājšoferiem un negadījumu skaita samazināšanu uz autoceļiem, bet cilvēku noslikšanas problēma nav tik ļoti aktuālizēta. Piemēram, tuvojoties Jāņu dienas svinībām, tās veido tikai par autovadītājiem, lai gan statistika liecina, ka šajos svētkos daudzi cilvēki iet bojā arī ūdenstilpnēs. Jāteic, braucamos ceļus vairāk vai mazāk var salīdzināt ar ūdenstilpnēm. Piemēram, policija ceļu satiksmes drošību vairāk uzmana galvenajos ceļos, kur ir intensīvāka satiksme. Lauku ceļos uzraudzība nav tik izteikta. Tāda pati situācija ir ar peldēšanu publiskā pludmalē vai kāda mēģināja nelielā ezerā. Gluži tāpat kā uz katra valsts ceļa nav iespējams

darbam norīkot policistu, arī katrā peldvietā nevar strādāt glābējs. Šogad ļoti daudz noslika arī bērnu, pie kā vainojami vecāki. Bērnu nedrīkst bez uzmanības atstāt pie ūdenskrātuves! Vecākiem, skolām un atbildīgajiem dienestiem drošības jautājumi noteikti jāskaidro arī pusaudžiem. Piemēram, 2.septembrī VUGD Balvu daļas ugunsdzēsēji Balvu Profesionālās vispārīgās izglītības vidusskolas skolēniem piecās lekcijās skaidros par drošības pasākumiem, tostarp ūdenstilpnēs. Savukārt pieaugušajiem par nelaimes cēloni nereti kļūst alkohola lietošana un savu spēku pārvērtēšana. Tādēļ būtu ļoti lietderīgi, ja par drošību uz un pie ūdenstilpnēm rīkodu tikpat liela mēroga kampaņas, kā tās rīko ciņā pret dzērājšoferiem. Protams, tam nepieciešami līdzekļi, un naudas summas nav mazas. Jebkurā gadījumā par drošību ūdenstilpnēs ir izveidotas, piemēram, pamācošas filmas ar nepatīkamiem skatiem. Tajā pašā laikā allaž ir cilvēki, kuri par savu drošību aizdomājas, savukārt citi pārliecināti, ka ar viņiem nelaime nekad nenotiks. Šogad viens nelaimes gadījums ūdenstilpnē ar letālām sekām bija arī mūsposē. Jācer, nekas tamlīdzīgs vairs neatkārtosies.

## Skolēniem peldēt ir jā māca



ROMUALDS KOKOREVIČS, Balvu Sporta skolas peldēšanas treneris

Obligātās peldēšanas stundas Latvijā skolās būtu pat ļoti atbalstāmas, it īpaši, ja novadā ir savs peldbaseins, kā tas ir pie mums, Balvos. Iespējams, tas ietekmētu jauniešus un, nonākot pie ūdenstilpnes, viņi varbūt arī atcerētos peldēšanas stundās mācīto – vispirms izpētīt ūdenstilpni, nelēkt svešās vietās. Turklāt skolā būtu arī jā māca, ko darīt ekstremālos apstākļos, kad, piemēram, cilvēks slikt.

Priecājos, ka Balvu pamatskolas, bijušās amatniecības vidusskolas un Balvu Valsts ģimnāzijas skolēniem pāris gadus jau notiek sporta stundas peldēšanā. Lai bērnu iemācītu labi peldēt, vajadzētu trenēt vismaz reizi nedēļā. Mana līdzšinējā peldēšanas trenera pieredze liecina, ka bērni, tāpat kā pieaugušie, ir dažādi. Ir tādi, kuri nemaz neprot peldēt, un tad ar viņiem daudz jāstrādā, ir, kurus jau apmācījuši vecāki. Taču par to, ka bērns vēl nav iemācījies peldēt, vecākiem nav jāsatraucas – tam domāti peldēšanas treneri. Arī attieksme pret peldēšanu ir dažāda. Kuram patīk peldēt, tas peld, kuram patīk skriet, tas skrien, bet vēl kāds cits labāk brauc ar motociklu. Taču, lai ar peldēšanu varētu nodarboties profesionāli, Balvu peldbaseinu vajadzētu papildināt ar nepieciešamo inventāru.

Šovasar gandrīz katru dienu interneta portālos varējām lasīt ziņas par noslikušiem cilvēkiem – pensionāriem, gados jauniem vīriešiem un sievietēm, arī bērniem. Manuprāt, te pie vainas divas lietas. Pirmkārt, alkohols un pārgalvība. Pats sevi par sliktu peldētāju neuzskatu, taču, vai peldētu pāri Balvu ezeram, nūdien nezinu

– par to kārtīgi padomātu. Pārpeldēt nav problēma, bet kur garantija, ka peldot kaut kas nenotiks ar kāju vai roku, vai nesaraus krampis? Cilvēki par to neaizdomājas, tādēļ tas, kas notiek Latvijas ezeros un upēs, raksturojams vienā vārdā – pārgalvība! Otra lielākā problēma ir vecāku bezatbildība. Mans 11 gadus vecais dēls Ralfs ir labs peldētājs, kuram ir ļoti labi sasniegumi šajā sporta veidā, bet mēs ar sievu joprojām neatļaujamies viņu palaist uz ezeru peldēties vienu. Arī labam peldētājam var gadīties visādi. Piemēram, kad ūdenī sarauj krampis, viens pats cilvēks nevar neko izdarīt, tādēļ vienmēr blakus jābūt vēl kādam. Vasarā daudz laika pavadīju pludmalē pie Balvu Sporta skolas un ar šausmām skatījos uz 6-7 gadus veciem bērniem, kurus vecāki uz ezeru bija palaiduši vienus. Tā patiešām ir vecāku bezatbildība. Tieši tādēļ bērniem skolās peldēšanas apmācībai būtu jābūt obligātai – vismaz es to atbalstītu. Protams, tas uzreiz neatrisinātu problēmu, taču pamēģināt ir vērts, jo dārga ir katra cilvēka dzīvība.

Viedokļus uzklusija  
A.Ločmelis un S.Karavoičika

## Re, kā!



## Par to raksta kaimiņi

## Atklāts DU Dzīvības zinātņu un tehnoloģiju korpuss

22.augustā notika jaunuzbūvētā Daugavpils Universitātes (DU) Dzīvības zinātņu un tehnoloģiju korpusa atklāšana. Tas apliecinā, ka DU ar katru gadu kļūst arvien aktīvāka un mūsdienīgāka, studentiem tiek piedāvātas arvien lielākas izvēles un izaugsmes iespējas. DU rektors, akadēmiķis Arvīds Barševskis svinīgajā pasākumā uzsvēra, ka šī ir vēsturiska diena ne tikai augstskolai, bet visai Latvijai. Jaunais korpuss faktiski ir pirmā ēka, kas valstī neatkarības gados uzbūvēta speciāli dabaszinātnēm. Tagad DU ieguvusi lielisku ēku, kas turklāt aprīkota ar šobrīd pasaulē modernākajām tehnoloģijām.

“Vietējā”

## Jēkabpils dome grib likvidēt Salas peldbaseinu

Jēkabpils pilsētas dome Finanšu komitejas sēdē sprieda par izmaiņām SIA “Jēkabpils sporta centrs” nolikumā, kas paredz likvidēt sporta centra struktūrvienību – Salas peldbaseinu, un pārceļt peldēšanas trenerus uz citu Sporta centra struktūru. Kādēļ nolemts vairs neizmanto Salas peldbaseina ēku, noskaidrots jau iepriekš, bet šajā lēmumprojektā sacīts, ka ēku remontēt un izmantot ir ekonomiski neizdevīgi. Atzinumā sacīts, ka Salas peldbaseina ēkas nolietojums ir 43% un tas ir neapmierinošā tehniskā stāvoklī. Par to, kas turpmāk notiks ar Salas peldbaseina ēku, pagaidām nav zināms, bet līdz domes sēdei nedēļas laikā notikšot pārrunas ar Salas novada pašvaldību – vai nu par tā nodošanu Salas novadam, vai arī lems par tā nodošanu izsolē. Salas peldbaseins līdz šim bija vienīgā šāda sporta būve Jēkabpilī tuvumā, kurā varēja notikt treniņi peldēšanā. Ēkā jau vairākkārt noticis remonts, bet patlaban tā kļuvusi bīstama. Galīgais lēmums par peldbaseinu vēl jāpieņem domas sēdē.

“Jaunais Vēstnesis”

## Madonieši skatīsies filmas jaunā kvalitātē

Madonas kinoteātris “Vidzeme” līdz ar septembra iestāšanos būs atdzimis jaunā kvalitātē, jo ir noslēdzies projekts par mūsdienām atbilstīgas kinoteātru filmu iekārtas uzstādīšanu. Iedzīvotājiem turpmāk jaunākie kases grāvēji un arī pašmāju kino būs skatāms bez ierastajiem traucējumiem, pārrāvumiem un skaņas defektiem. Turklāt nu Madonā būs iespēja demonstrēt filmas arī 3D formātā.

“Stars”

## Vidzemes veiksmnieki satiekas Straupē

Trešo gadu Vidzemes plānošanas reģions rīkoja Vidzemesnieku dārza svētkus. Tā ir reize, kad tiek godināti cilvēki, kuri aizrautīgi darba mīlestību un idejas isteno Vidzemē. Viņu paveiktais ir Vidzemes veiksmes stāsti. Dārza svētkos Straupes pagasta “Mārkulīčos” sumināti 26 veiksmnieki – godā tika celts tikai viens veiksmes stāsts no katra novada.

“Druva”

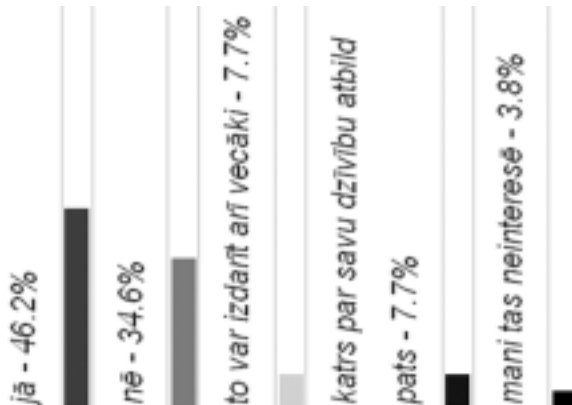
## 1.septembrī iesvētīs skolas karogu

Pedēdes pamatskolā Zinību dienai 1.septembrī būs vēsturiska pieskaņa, jo atjaunoto skolas karogu iesvētīs NBS Kājnieku skolas kapelāns Laimnesis Pauliņš un zālē, kur notiks svinīgais akts, to inesis labākie 9.klases skolēni Romāns Čurikovs un Jekaterina Haljandi un 8.klases skolniece Anna Markova. To glabāšanai nodos 9.klasei līdz izlaidumam.

“Malienas Ziņas”

## Aptaujas rezultāti “Vaduguns” mājas lapā www.vaduguns.lv

Vai skolās jāievieš obligātā peldēšanas apmācība?



Balsis kopā: 26

# Pagalma svētkos atvadās no vasaras

**Spītējot lietum, lai atvadītos no vasaras un ievadītu jauno skolas gadu, 28.augustā Balvu novada pašvaldības Sociālajā dienestā uz Pagalma svētkiem "Prieks un jautriba" pulcējās mazie balvenieši kopā ar vecākiem, kaimiņiem un draugiem.**

Svētku dalībnieki iepazinās ar uzņēmīgiem cilvēkiem, kuru darbošanās saistīta ar bērnu un jaunatnes brīvā laika pavadīšanas iespējām mūsu pilsētā, noskatījās koncertu, kurā uzstājās pašmāju bērni un ciemiņi, cienājās ar našķiem un cukurvati, mainījās ar grāmatām un rotaļlietām, apskatīja zīmējumu izstādi "Manā pagalmā dzīvo...", piedalījās Balvu Bērnu un jauniešu centra piedāvātajās radošajās darbnīcās un sporta stafetē, vēroja Balvu karatē kluba dalībnieku paraugdemonstrējumus un iepazinās ar zemessargu un policijas ekipējumu.

Radošo pakalpojumu centra "Kaķīša dzirnaviņas" vadītāja Ina Bankova pastāstīja, ka pasākuma mērķis bija parādīt bērniem, kādās ārpuskolas aktivitātēs viņi varēs iesaistīties pēc mācību stundām. Šim nolūkam piedalījās koncertā bija aicināti interešu pulciņu dalībnieki. "Meitenēm patīk modes un dziesmas, bet zēniem vajag kaut ko atlētiskāku. Lai būtu pārstāvēta arī vīrišķīgā puse, aicinājām arī zemessardzes un Balvu karatē kluba pārstāvjus," atklāja I. Bankova.

Koncertā, kas lietus dēļ šoreiz notika sociālā dienesta telpās, uzstājās jaunie dziedātāji Zane Akmeņkalne, Evelīna Pipcāne, Dārta Garā, Patrīcija Ķirsona, ģitārists Vitālijs Lazarenko, deju studijas "Di – Dancers" dejotājas, Ilutas Tihomirovas vadītās "Yamaha" mūzikas skolas "Robis" grupas mazie dalībnieki, Līgas Morozas-Ušackas vadītās pašapziņas celšanas studijas "Lote" meitenes un "Latvijas talantīgāko meiteņu festivāla" dalībniece Sabīne Ločmane. Savukārt Balvu karatē kluba pārstāvji, nenobijušies no slapjuma, demonstrēja šī cīņas veida paņēmienus pagalmā zem klajām debesīm. Ar interesi bērni vēroja arī Zemessardzes 31. AMII bataljona ieroču un tehnikas demonstrāciju. Lai gan vairākas aktivitātes sliktā laika apstākļu dēļ nācās mazliet ierobežot, pagalma svētkos pavadītā diena sagādāja patīkamas emocijas gan bērniem, gan viņu vecākiem.



**Prezentē ieročus.** Puikām visvairāk interesēja Zemessardzes 31. AMII bataljona kareivju ieroču demonstrācija.



**Demonstrē karatē paņēmienus.** Ar lielu interesi bērni vēroja Balvu karatē kluba dalībnieku Jāņa un Viestura Kozlovsku, Mārtiņa un Andreja Loginu paraugdemonstrējumus, ko, spītējot lietum, sportisti demonstrēja uz speciāli ierīkota paklāja pagalmā.

Pasākumu kopā ar meitiņu Madaru un dēlu Matisu apmeklēja arī balveniete Sarmīte Gržibovska. Viņa neslēpa, ka 12-gadīgais dēls Matiss jaunajam mācību gadam jau sagatavojies, kaut gan labprāt gribētu, lai vasara vēl turpinās. Savukārt 4-gadīgā bērnudārza "Pīlādzītis" audzēkne Madara jau trešo gadu apgūst deju soļus studijā "Terpsihora". Māmiņa pastāstīja, ka mēģinājumi un uzstāšanās neizpalika arī vasarā, kad meitai kopā ar citiem mazajiem dejotājiem bija jāpiedalās vairākos pilsētā notikušajos pasākumos. Arī dēls Matiss vasaru aizvadījis lietderīgi, darbojoties trīs nometnēs – Balvu Amatniecības vidusskolas nometnē, kā arī Balvu Bērnu un jauniešu centra nometnēs "Durvis vaļā" un "Kustība. Deja. Ritms". Sociālā dienesta Pagalma svētkos katrs ciemiņš varēja atrast nodarbošanos sev pa prātam, tādēļ pēc jauki pavadītās pēcpusdienas visi mājās devās jauniem iesaistītiem un pozitīviem emocijām bagātināti.



**Izbauda pasākumu.** Skolnieces Alīna Čakāne (16) un Lauma Nagle (13), kuras noskatījās koncertu un paguva nobaudīt arī gardo cukurvati, atzina, ka atnākušas, lai labi pavadītu laiku, kā arī noskatītos draudzenes uzstāšanos. Alīna pastāstīja, ka savulaik dejojusi tautu dejas un *hip hop*, bet tagad nolēmusi nopietnāk pievērsties mācībām. Savukārt Lauma neslēpa, ka aptuveni pusgadu deju tautiskās dejas BVĢ kolektīvā "Purenīte" un viņai tas ļoti patīk.



**Spēlēt ģitāru ir stilīgi.** Septiņpadsmitgadīgais Balvu Valsts ģimnāzijas skolnieks Vitālijs Lazarenko elektrisko ģitāru spēlē jau četrus gadus. Viņa pirmā skolotāja bija Astra Ločmele-Ambarova, pēc tam puisis turpināja apgūt šī instrumenta spēli pie Artūra Morozas, bet tagad Gulbenē mācās pie mūziķa Grega. Vitālijs atzina, ka viņa elks ir Džimijss Hendrikss.

**Dejosim kopā!** Studijas "Di – Dancers" grupas "Juniori" dejotājas aicināja mācīties *hip hop* deju kustības kopā ar viņām. Šim aicinājumam labprāt atsaucās vairākas koncerta skatītājas.



**Viens no jaunākajiem.** Gandrīz deviņus mēnešus vecā Ričarda māmiņa Viktorija Puka no Kubuliem uzaicinājumu apmeklēt pagalma svētkus saņēma Māmiņu kluba nodarbībā. Lai gan skolas laiks dēliņam vēl tālu, jau četrus mēnešu vecumā puika sāka apmeklēt "Yamaha" mūzikas skolu. "Nebiju domājusi, ka mūzikai ir tāds spēks, jo, izdzirdot dziesmiņu, ko iemācījāties "Yamaha" skoliņā, mazais vienmēr nomierinās," atklāja jaunā māmiņa. Viņa atzina, ka skoliņā dēls apgūst arī sociālās prasmes, mācoties iejusties bērnu kolektīvā, kas noteikti noderēs, uzsākot bērnudārza gaitas. Viktorija neslēpa, ka Ričarda tētis vēlētos, lai paaugoties dēls nodarbotos ar sportu, bet viņa pati gribētu, lai puika mācās dziedāt un dejot sporta dejas. "Tad jau redzēs, ko viņš pats vēlēsies. Neko ar varu nespiedīsim," solīja jaunā māmiņa.



**"Manā pagalmā dzīvo..."**. Sociālā dienesta 2.stāvā Pagalma svētku apmeklētāji varēja vērot bērnu zīmējumu izstādi, kurā mazie balvenieši attēloja savu mājas pagalmu un tajā dzīvojošo ikdienas.



I. Tušinskas teksts un foto

Aktuāli

# Viļakas pedagogi gatavi darbam

**27.augustā Viļakas kultūras namā notika Viļakas novada izglītības darbinieku konference, kurā mācību iestāžu pedagogi un direktori iepazinās ar 2014./2015. mācību gada aktualitātēm, godināja jaunus un pelnītā atpūtā devušos skolotājus, teica paldies Mežvidu un Kupravas pamatskolu kolektīviem, kā arī sveica 4. kvalitātes pakāpi ieguvušos pedagogus.**

No rīta skolotāji piedalījās administrācijas un mācību priekšmetu metodisko apvienību darbā, bet vēlāk pulcējās kultūras nama zālē, kur pēc izjusti sirsnīgā koncerta, ko Viļakas novada skolu darbiniekiem dāvāja Kubulu jauktais vokālais ansamblis Anastasijas Ločmeles vadībā, kā arī Viļakas novada domes priekšsēdētāja Sergeja Maksimova apsveikuma runas, atklāja konferenci, godinot pēdējos divos mācību gados 4.kvalitātes pakāpi ieguvušos pedagogus: Rekasas vidusskolas skolotājus Ainu Cībuļi, Ainu Golubevu, Ivitu Slišāni, Ilzi Saidāni; Viļakas Valsts ģimnāzijas skolotājas Līgu Leitenu, Inetu Lindenbergu, Rasmu Vilcasti; Viļakas pamatskolas skolotāju Inesi Rēvaldi; Viduču pamatskolas skolotājas Initu Raginsku un Lilitu Šaicāni; Viļakas novada Bērnu un jaunatnes sporta skolas direktoru Ēvaldu Vancānu; Upītes pamatskolas direktori Svetlanu Bukovsku un skolotāju Sandru Bukšu; Viļakas PII skolotāju Elitu Loginu un Žīguru PII iestādes "Lācītis" skolotāju Daigu Elksnīti.

Viļakas novada pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes vadītāja Sarmīte Šaicāne vēlēja, lai skolotāji, kuri *sasmēlušies* vasaras krāsu un smaržu pozitīvo enerģiju, dodas klasēs ar jaunu sparū: "Lai neizsīkst enerģija, lai protam risināt problēmas pašu mājās, lai protam lūgt piedošanu un atvainoties, lai protam dzīvot vienotā ģimenē – skola, vecāki, ģimene, sabiedrība!"

Diemžēl jauno mācību gadu neuzsāks divas – Mežvidu un Kupravas - pamatskolas. S.Šaicāne teica paldies par sirds siltumu, dzīves gudrību, ko šo skolu pedagogi dāvājuši saviem skolēniem, pasniedzot ziedus un piemiņas veltes Kupravas pamatskolas direktorei Sandrai Andrejevai, Mežvidu pamatskolas direktorei Inārai Nikolajevai, skolotājām Vinetai Kokorevičai, Tamārai Makarovai, Anitai Zarembai, Jolantai Vrubļevskai, Vladislavam Skopānam, Ludmilai Kozlovskai, Līgai Gruševai un Ninai Baikovai. Viļakas novada domes Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes Pateicības rakstu par ieguldījumu novada pirmsskolas un sākumskolas izglītības attīstībā pasniedza arī skolotājai, kura devusies pelnītā atpūtā - Valentīnai Korņejevai. Apsveikumus saņēma arī jaunā skolotāja, kura šogad uzsāks darbu Upītes pamatskolā, Līgita Spridzāne, kā arī bijusī Mežvidu pamatskolas skolotāja Inese Kokoreviča, kura turpinās darbu kā Rekasas vidusskolas angļu valodas skolotāja.

## Informē par audzināšanas darba prioritātēm

Konferences turpinājumā Valsts Izglītības satura centra vecākā referente audzināšanas darbā EVIJA PLEŠA informēja par 2014./2015. mācību gada prioritātēm audzināšanas jomā. VISC izglītības procesa pilnveidei mācību un audzināšanas darbā izvirzījis vairākas galvenās prioritātes. Viena no tām būs patriotiskā audzināšana, ko paredzēts realizēt, organizējot pasākumus, veltītus Baltijas ceļa

25.gadadienai, XI Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem, Aspazijas un Raiņa 150 gadu jubilejas svinībām, Latvijas prezidentūrai Eiropas Padomē un citus. Vēl viena jaunā mācību gada prioritāte būs skolēnu izpratnes veicināšana par veselības un cilvēkdrošības jautājumiem, savstarpējo attiecību kultūru. Tas nozīmē, ka jāaktualizē skolas iekšējās kārtības noteikumi, skolēnos jāattīsta laika plānošanas, pašorganizēšanās prasmes un uzņēmējspējas, jāizglīto audzināmie par dažādu atkarību riskiem, jāpilnveido skolēnu mediju lietošanas prasmes, akcentējot drošības jautājumus interneta lietošanā, kā arī autortiesību ievērošanu, jāisteno atbalsta pasākumi iekļaujošai un pozitīvai uzvedībai un citi.

E.Pleša solīja, ka nākamajā mācību gadā tiks istenoti reģionālo novadu semināri klašu grupu audzinātājiem un interešu izglītības pedagogiem par preventīvo darbu atkarību profilaksei. Viņa uzsvēra, ka viena no nākamā mācību gada prioritātēm būs interešu izglītība, akcentējot skolēnu karjeras vadības prasmju attīstīšanu. Klašu audzinātājiem sadarbībā ar atbalsta personālu, interešu izglītības pedagogiem un vecākiem jāsekmē ikviena skolēna iesaistīšanās interešu izglītības programmās vai ārpusstundu aktivitātēs. Viens no uzdevumiem būs sekmēt formālās un neformālās izglītības sasaisti skolēnu radošuma un informatīvās darbības veicināšanā, kā arī izstrādāt un istenot tehniskās jaunrades un vides interešu izglītības programmas, ieinteresējot skolēnus par dabas un inženierzinātnēm.

## Vērtēs direktorus

Par novitātēm Izglītības kvalitātes valsts dienestā pastāstīja IKVD direktora vietnieks IVANS JĀNIS MIHAILOVS. Viņš vērsa uzmanību uz to, ka šovasar ir apstiprināti Izglītības iestāžu paraugnolikumi, ko direktori var izmantot kā pamata atbalsta materiālu grozījumu veikšanai savu skolu nolikumos, ja tādi nepieciešami. I.J.Mihailovs atgādināja, ka pirms gada grozīts Izglītības likums un precizētas izglītības iestādes padomes funkcijas, kompetence un atbildība, tādēļ skolu direktoriem būtu jāaktivizē izglītības iestāžu padomju darbs. IKVD pārstāvis atgādināja, ka šis ir pirmais gads, kad visās klasēs mācīs divus atsevišķus mācību priekšmetus – Latvijas vēsturi un pasaules vēsturi.

Otra novitāte būs svešvalodas apmācības ieviešana, sākot ar 1.klasi. I.J.Mihailovs atgādināja, ka ne vienmēr tai jābūt angļu valodai, taču svešvalodas izvēlei jāatbilst skolas darbības mērķiem, vecāku vēlmēm un efektivitātei. Viņš uzsvēra, ka īpaša uzmanība jāpievērš karjeras izglītībai, atklājot, ka nereti nākas saņemt jauniešu sūdzības, ka skola nenodrošina informāciju par karjeras izglītību. I.J.Mihailovs informēja arī par direktoru profesionālās darbības vērtēšanu, kas sastāvēs no diviem posmiem – pašvērtējuma un intervijas ar vērtēšanas komisiju. Direktoru profesionālās darbības vērtēšana sāksies 2015.gadā, bet 2016. - 2017.gadā pakāpeniski ieviesīs vispārējo mācību iestāžu vadītāju vērtēšanu, tajā skaitā pirmsskolas izglītības iestāžu vadītāju vērtēšanu. I.J.Mihailovs solīja, ka par šo tēmu organizēs arī kursus gan direktoru vērtētājiem, gan pašiem direktoriem. IKVD pārstāvis pastāstīja, ka jau trešo gadu valstī darbojas neformālās izglītības atzišanas sistēma. Viņš stāstīja arī par pedagogu privātparakses jautājumiem, bet sevišķi daudz



Foto - J.Kirsanovs

**Informē par prioritātēm.** Konferences laikā Valsts Izglītības satura centra vecākā referente audzināšanas darbā E.Pleša iepazīstināja pedagogus ar jaunā mācību gada aktualitātēm audzināšanas jomā.



Foto - J.Kirsanovs

**Pateicas par ieguldījumu.** Ziedus un piemiņas dāvanas saņēma arī Kupravas un Mežvidu pamatskolu pedagogi, tostarp Kupravas pamatskolas direktore Sandra Andrejeva (attēlā).

uzmanības pievērša neattaisnotu kavējumu problēmai atgādinot, ka ar 2015.gadu valstī pakāpeniski ieviesīs kavētāju monitoringu, un aicināja direktorus pievērst īpašu uzmanību šim problēmām. I.J.Mihailovs uzsvēra, ka ar katru gadu pieaug arī to skolēnu skaits, kuri vispār nepameklē skolu. Turklāt statistikas dati liecina, ka katru gadu aptuveni par 2 - 3 tūkstošiem palielinās to bērnu skaits, kuri aizbrauc dzīvot uz ārzemēm.

## Sūdzas par drošību un direktoriem

IKVD direktora vietnieks I.J.Mihailovs, uzrunājot skolu direktorus un pedagogus, akcentēja uztraudzības jautājumus uzsverot, ka katru gadu IKVD saņemto sūdzību skaits pieaug. "Ne tikai vecāki vai bērni sūdzas par skolotāju vai direktoru, bet ir gadījumi, kad direktori sūdzas par skolotājiem, skolotāji - par direktoru, direktors - par bērniem utt.," teica I.J.Mihailovs. Viņš atklāja arī vairākus kuriozus: "Kādā sūdzībā bija teikts, ka direktors, lai atbērtos bērniem, pa kluso lien garderobē un lej ūdeni cepurēs. Citā sūdzībā direktors rakstīja, ka nevarējis nodrošināt skolas vadību, jo vietnieks slēpās bēniņos."

Ja iepriekšējos gados visbiežāk sūdzējās par direktoriem, aizvadītajā mācību gadā visvairāk sūdzību saņemts par izglītojamo drošību, tādēļ drošības jautājumi ir jāaktualizē, - uzsvēra I.J.Mihailovs. Tieši šim nolūkam IKVD izveidojis atbalsta materiālu drošības jautājumos.

Lektors atgādināja, ka IKVD 2015.gada 1.janvārī sāks veikt sodīto pedagogu izvērtēšanu. Ja pedagogs kādreiz dzīvē izdarījis kriminālpārkāpumu vai mazāk smagu noziegumu, viņam būs iespēja iesniegt kvalitātes dienestā iesniegumu, un dienests lems, vai šis pedagogs drīkst strādāt skolā. Direktoriem ir pienākums, pieņemot darbā, vēlāk reizi gadā, sazinoties ar sodu reģistru, pārbaudīt savu pedagogu un personu, kas saskaras ar bērniem, sodāmību. Šogad jāuzsāk arī apmācība bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, kas ir obligāta visiem pedagogiem.

Ar īsu uzrunu pie klātesošajiem vērsās arī Valsts Bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas Bērnu tiesību aizsardzības vecākā inspektore GUNITA KOPEIKA uzverot, ka ar Viļakas novadu VBTAI ir bijusi tikai pozitīva sadarbība kustības "Draudzīga skola" ietvaros un šī sadarbība turpināsies šajā septembrī.



## Sigulda aizrauj visās nozīmēs



Novada domes priekšsēdētājas vietniece izglītības, kultūras un sporta jautājumos **LĪGA SAUSIŅA**

**S i g u l d a s vārdam ir īpaša noskaņa.**

- M ū s u p a š v a l d ī b a i raksturīgs nokomplektētas spēcīgas komandas darbs ar

pilnu atdevi. Pati gan strādāju tikai nedaudz vairāk par gadu, kad izveidoja otru domes priekšsēdētāja vietnieka amata vienību. Protams, es nevaru sev uzticētās jomas – izglītību, kultūru un sportu – atraut no visas novada kopējās dzīves. Mūsu pirmā un galvenā aktualitāte noteikti tā, ka novads attīstās un aug. Jau kuro gadu mums ir noturīga dzimstības – mirstības dinamika. Katru mēnesi pasaulē nāk vairāk par 20 jauniem siguldiešiem, un pērnā gada 1.septembrī Siguldā atvēra jaunu sākumskolu. Pēdējo četru gadu laikā pilsētā atvērti divi jauni bērnudārzīti, bet vienalga mazuļiem vēl ir rinda. Pirmsskolas izglītības grupās piecos pilsētas bērnudārzos un privātajos *dārziņos* bērnudārznieku skaits pārsniedz tūkstoti.

**Nav noslēpums, ka pievilcīgs ir arī Rīgas tuvums.**

-Ļoti daudz cilvēku ikdienā brauc strādāt uz Rīgu, bet dzīvo viņi vēl tomēr Siguldā. Mums ir ļoti sakārtota infrastruktūra, nodrošināti visi pakalpojumi, jo mūsu novada politika ir domāt un atbalstīt šeit deklarētos iedzīvotājus. Unikāls projekts kopš 2001.gada maija ir iespēja novada iedzīvotājiem saņemt un izmantot ID karti. Karte dod priekšrocības, apmeklējot kultūras un sporta pasākumus, izmantot pašvaldības iestāžu pakalpojumus un tamlīdzīgi. Siguldā ir ievērojama tūristu plūsma, tāpēc šī karte domāta kā priekšrocību iespēja tieši mūsu pašu novada iedzīvotājiem. Tā ir pašvaldības pateicība iedzīvotājiem par viņu samaksātajiem nodokļiem un veids, kā rosināt deklarēties tos, kuri faktiski dzīvo šeit, bet nodokļus maksā citai pašvaldībai.

**Siguldas vārds viennozīmīgi saistās ar sporta un kultūras jomu. Te notiek tradicionāli svētki.**

-Mums ir unikāla sporta infrastruktūra. Bobsleja trase gan saistāma ar lielo – olimpisko sportu, tāpēc ne gluži katram pieejama, taču mums ir arī tāda unikālitate kā Sporta un aktīvās atpūtas centrs ar vairāk nekā kilometru garu, apgaismotu mākslīgi saldējamu distanču slēpošanas trasi. Šobrīd tur redzami asfaltēti celiņi, pa kuriem skrituļo, brauc ar velosipēdiem. Bet oktobra beigās vai novembrī, kad pazeminās gaisa temperatūra, ieslēgs saldējamo iekārtu, atvedīs uzkrāto sniegu un sāksies slēpošanas sezona.

**Vēl kāds interesants jaunums – ar 1.klasi audzināsiet nākamos olimpiešus.**

-Ar septembri Siguldas pilsētas vidusskolā atklās Latvijas pirmo klasi ar sporta novirzienu. Mācību programma paredz, ka sporta klases skolēni no 1.līdz 6.klasei pilnā apjomā apgūs vispārīgizglītojošos priekšmetus un, atšķirībā no citiem skolēniem, katru dienu sāks ar sporta nodarbību. Mūsu mērķis ir arī šo bērnu galviņās *ielikt* pareizu attieksmi pret sportu ar vēlmi kustēties, vienlaikus viņus attīstot un vērojot sportiskos panākumus. Komplektējot 1.klasi, pārliecinājāmie, ka interese par šo novirzienu ir liela, un atklājām arī faktu, ka jau šajā vecumā ir bērni ar ievērojamiem sasniegumiem. Tāpēc nākamgad būs jāpasaka skaidri: šādiem talantiem dodama priekšroka.

**Ko Jums pašai nozīmē Siguldas novads?**

-Mēs dzīvojam ar saukli: "Sigulda aizrauj!" un tas jāsaprot visās nozīmēs. Vienlaikus tas liek izturēt tempu. No tiem, kuri izvēlējušies dzīvot un strādāt Siguldā, pilsēta un novads prasa daudz. Pat ļoti daudz. Mēs nemitīgi augam un attīstāmies. Protams, pilsēta veidojas gadu simtos, tāpēc ilgi un nemitīgi jāveido arī tradīcijas un iedzīvotāju saskarsmes kultūra. Šogad Sigulda apstiprināta kā Rīgas partnerpilsēta Eiropas kultūras galvaspilsētas statusam.

**Tradicionāls jautājums: kāds ir Jūsu atalgojums?**

-Par darbu domē uz papīra mēnešatalgojums ir 2192 eiro, pēc nodokļu atvilkumiem saņemu 1491 eiro.

# Ciemojamies

**Siguldas novada pašvaldība izveidojās 2003.gadā, apvienojot Siguldas pilsētu un Siguldas un Mores pagastus. Vēlāk tam pievienoja arī Allažu pagastu. Novadā uz šī gada sākumu deklarēti nepilni 19 tūkstoši cilvēku.**

**Uz Siguldu noteikti jābrauc! Pēc emocijām un vērojumiem, ko sniedz daba, tik ļoti ienākot pilsētā. Tūlīt būs rudens, un tad jāatrod kāds labāks skatu punkts, lai priecātos par lapu zeltu. Varbūt izdosies no Gaujas tilta redzēt arī nārstot migrējošos lašus. Kad paliks vēsāks, atdarīsies ziemas sporta vārti. Jauniešus te pievilina "Mežakaķis", Siguldas piedzīvojumu parks, gumijlēkšana un Aerodiums, kas sniedz neaizmirstamas emocijas. Vietējā pašvaldība neplāno te redzēt izaugam pilsētu, kur, piemēram, brauks tramvajs. Sigulda lai ir un paliek parku, vēstures, nostāstu un Milestības pilsēta, no kuras ekskursanti kā suvenīru uz mājām parasti aizved spieķīti. Novadā pieaug iedzīvotāju skaits, te dzimst bērni un šejienieši jūtas lepnī, ka var dzīvot labā vidē un baudīt pasaules limeņa kultūru.**



**Siguldas sirds.** Vēl pirms pāris gadiem stacija bija pelēka un noplukusi, toties tagad priecē ar acij tikamu kopskatu. Stacijas laukums kļuvis par neoficiālu pulcēšanās vietu, te notiek netradicionāli svētki, piemēram, ID karšu svētki. Stacijā sagaidīja atgriežamies mājās arī olimpiešus.

"Vaduguns" ciemošanās dienā Sigulda un tās novads bija tā aizlijuši, ka prasījās pēc gumijas zābakiem. Vietējie stāstīja, ka augusta nogale, līdzīgi kā jūnijs, novadā raksturīgi ar izcili spēcīgu un ilgstošu lietu. Taču pašas svarīgākajās dienās, notiekot novada svētkiem, blūza festivālam un opermūzikas svētkiem, lietus tomēr nelija.

## Vēsture

# Pagalmā stāv tanks

**Mores kaujām šogad 70.gadskārta. Vēsturnieki to sauc par pēdējo Rīgas aizstāvēšanas kauju, kad latviešu karavīru varonība aizkavēja Sarkanās armijas pēkšņu izlaušanos uz Rīgu un novērsa vācu armijas ielenkumu Ziemeļvidzemē un Igaunijā. Šo kauju laikā vācu karaspēks Rīgu bija atstājis un Sarkanā armija galvaspilsētu ieņēma bez cīņas, līdz ar to pilsēta netika sagrauta.**

Uz Mores muzeju brauc skolu jaunatne un gados padzīvojuši cilvēki, brauc visi tie, kurus interesē vēstures liecības un stāsti. Mores muzejā ciemiņus aizvien sagaida BRAČU ģimene, kas ir šī objekta uzturētāji un īpašnieki, bet oficiāli par muzeju rūpējas biedrība.

Anta Brača atklāj, ka muzejs pie viņiem *atnācis* pats. Tas bija laikā, kad pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas latviešu karavīri, Mores kauju dalībnieki, ar godu pārāpbedīja savus kritušos cīņu biedrus un sakopa Morē kauju piemiņas vietas. Viņi bija iecerējuši izveidot nelielu Mores kauju ekspozīciju un meklēja tam telpas. Nejausības dēļ uzgāja Braču ģimenes dēla biškopības darbībai paredzētās telpas – nepabeigtu jaunbūvi, kas arī pārtapa par Mores muzeju ar bagātīgu eksponātu klāstu.

Pirmo ekspozīciju muzejam sarūpēja Latvijas virsnieku apvienība. Tie bija kaujas laukā atrasti priekšmeti un dokumentāli materiāli par kara epizodi. Muzeja pirmajā stāvā var aplūkot kara tematikas ekspozīciju, bet augšstāvā ir senu mājsaimniecības priekšmetu un amatniecības ekspozīcija ar skaistu dzintara kolekciju, kas ir Antona Brača roku darbs. Savukārt pagalmā skatāms padomju armijas tanks un kara



**Muzeja ekspozīcija.** Anta Brača ir interesanta stāstniece, atklājot katra muzeja priekšmeta vēsturisko nozīmi.

laika tehnika, kas parasti visvairāk aizrauj skolēnus un jauniešus. Viņiem patīk iekāpt tehnikā un to kārtīgi izpētīt. Pagalmā ir arī jauka atpūtas vieta, kur ekskursantiem iedzert kafiju, atpūties un parunāties.

Viens no lielākajiem ekspozīcijas priekšmetiem ir kara lidmašīnas – iznīcinātāja detaļas, atrastas pirms trim gadiem Ērgļu apkaimes purvā aptuveni četrus metrus dziļumā.

Mores kauju atcerei ceļu krustojumā 1992.gadā atklāja pieminekli ar Daugavas Vanagu Toronto nodaļas atbalstu. Memoriālās plāksnes granītā iekalti 186 Mores kaujās kritušo un bezvēsts pazudušo karavīru vārdi un krusts karavīriem, kuri joprojām guļ kaujas laukā. Mores kaujās piedalījās aptuveni 11 tūkstoši latviešu leģionāru.



# Siguldas novadā

## Zemnieku saimniecība

### Pilna kūts ar kazām

“Lielgrodēs” Allažu pagastā ir visa novada lepnums, izpelnījušās ievēribu Latvijas mērogā. Saimnieki tur 220 kazu lielu pulku, ražo daudzveidīgus kazu sierus, atrod laiku ciemiņiem un neskopojas atklāsmēs par kazu (arī cilvēku) dzīves peripetijām.

Augustā AIVARA TABULĒVICA un sievas GUNTAS KURMĪTES aprūpētajai kazu saimniecībai apritēja 17. darba gads. Aivars saka, ka nav ko *saspringt* ar ballēšanos. Vispirms nosvinēs abu dzīvesbiedru nodzīvotos 110 gadus, un tad būs klāt arī saimniecības apaļā jubileja, ko varēs atzīmēt.

Kazas ir Aivara bērnības lielais sapnis. Kopš bērnības, dzīvojot Jaunpilī, viņam patikuši lopu un lauku darbi. Viņš jau agri pateicis mammai, ka pienāks dzīvē brīdis, kad viņam būs pilna kūts ar kazām. Puse ganāmpulkā ir slaucamās kazas, vēl arī kazu mammas, kuras baro savas atvases, lai tās izaugtu par labām atražotājām. “Tāpēc nedomāju, cik daudz piena un siera tagad varētu iegūt. Mans gandarījums ir skaista darba rezultāts, turpinot iesākto ražošanas ciklu,” saka Aivars.

Kazu siera gatavošanu Aivars iemācīja sievai, tāpēc Guntai, pārņūkušai no skolas darba, jāķeras pie otrā darba cēliena. Uz vietas saimniecībā gatavo vairāku veidu sierus, kas nonāk pārdošanā Rīgas tirdziņos un lielveikalos. Mazliet jocīgi, taču tuvajā Mālpilī, piemēram, “Lielgrodēs” ražotais nav nopērkams. Citus kazu produktu ražotājus saimnieks kā konkurentus nevērtē. Tam neesot pamata, katrai saimniecībai atrasti savi produkcijas noieta ceļi, turklāt kazkopji ražošanas noslēpumus īpaši nedalās.



**Viens otru saprot.** Lietainajā dienā kazām bija liegta ārā iešana. Tās dzīvojās pa fermu un priecīgas skrēja bučot saimnieku, tiklīdz viņš atvēra durvis. Kaziņas slauc mehānizēti ar aparātiem, saimniecībā izmanto modernu ārzemēs ražotu 12-vietīgu slaukšanas iekārtu.

Aivars piekodina atcerēties patiesību, ka sievietes nav pelnījušas no tautas mutes bieži teikto salīdzinājumu par stulbumu ar kazām. Gluži otrādi. Salīdzinājums ar kazu sievietei ir pagodinājums, jo kaza ir eleganti iznesīga, graciozi skaista un turklāt arī gudra. Katra kaza 220 dzīvnieku pulkā, stāsta saimnieks, zina savu vārdu. Bez tam katrai ir savs identitātes numurs, vēl arī pase, ciltskarte - sanāk vairāk dokumentu nekā cilvēkam.

## Daba

### Jocīgais Linezers

Allažu pagastā meklējams Linezers - jocīgs ezers, kas ik pa laikam pazūd. Grāmatās tādi raksturoti kā brīnumezeri. Kas tā par dabas parādību, pēc skaidrojuma griežamies pie apkaimē labi pazītās bioloģes GAIDAS ABELES.

Gaidas kundze skaidro, ka nekādu burvestību neesot. Vienkārši zem Allažiem esot aptuveni pusotru kilometru plata ar ģipšakmeni bagāta zemes josla, kuras viens gals ir Igaunijā, otrs - Skaistkalnē, bet atzars iet uz Sloku. Kad ūdens pa dolomīta spraugām ģipsi izskalo, pazemē rodas tukšumi. Vietās, kur avoti iznāk virszemē, smaržo pēc sēra. Allažos tik izteikti sēravotu kā, piemēram, Ķemeros, protams, nav. Taču vietās, kur zemes virskārta ir neizturīgāka, veidojas iegruvumi - piltuves, gravas, ko ģeogrāfi sauc par ielejveida kritenēm, šahtas, kas ir visbīstamākās, un ezeri. Tās ir ģeologu aprakstītās karsta parādības.

Gaida Ābele atceras, ka pati pa sausu Linezera dibenu staigājusi 1980. gada augustā. Kādreiz ūdens pazudis biežāk - pēc pieciem, pat pāris gadiem, bet pēdējoreiz esot pagājuši pat 10 gadi. Ievērojami ūdens līmenis nosvārstījies arī šogad, kad ezeriņa seklākajā galā palikusi vien neliela lāma. Mūsu apmeklējuma dienā Linezerā ūdens burtiski mutuloja, tecēdams pa spēcīgas straumes grāvi, izlaužoties virspusē no zemes un brāzdamies iekšā ezerā. Gaidas kundze izbrīnīta secināja, ka tāds skats sen nav redzēts! Allažu apkaimi ģeologi raksturo kā visai bagātu ar kritenēm. Tie ir dabas veidojumi, kad ūdens spēj izšķīdināt pazemes iežus, un kādā brīdī rodas dažāda veida iegruvumi - gravas, piltuves. Arī Linezers ir tāda milzīga kritene. Bioloģe izsaka nožēlu, ka par šo dabas objektu nav rīkots monitorings, tāpēc par ezeriņa uzvedību var spriest tikai pēc senām publikācijām un tagad pēc iedzīvotāju vērojumiem.

Siguldas un Mores pagastu robežā savukārt atrodas Zušu sēravoti. Ļaudis turp dodas pēc veselības ūdens. Savulaik uz sēravotu braukusi arī slavenā Benjamiņa kundze. Pie Zušu mājām ir vairāki sēravoti, no kuriem lielākais dienā izver 200000 litru sērūdens. Cilvēki tic, ka tas palīdz uzlabot veselību, un daudzi to smeļ un ved uz mājām regulāri.

Allažu apkaime ievērojama arī ar slavenajiem Kaļugravas avotiem. Te atsedzas Baltijas Ledus ezera senais krasts ar devona



**Kaļugravas avoti.** Saplūstot vienā kaskādē, avoti veido nelielo Dzirnavezeriņu, kur ūdens ir ļoti dzidrs un caurspīdīgs. Tūristi un vietējie šeit smeļ avota ūdeni dzeršanai.



**Mūžam mainīgais.** Linezers atrodas sarežģītā hidroģeoloģiskā vietā, kas arī nosaka tā mainīgo dabu. Pēdējos gados ezeriņā turas visai augsts ūdens līmenis. Augusta beigās ūdens ezerā burtiski gāzās straumē.

laikmeta 355 miljonus gadus seniem dolomītiem, caur kuru spraugām iztek 7 - 14 avoti. Šo apkaimi negrantē, nedrīkst nosegt ar materiāliem nolūkā, lai dolomīti būtu redzami.

## Īsumā

### Nāk no Balviem

JOLANTA DĀVIDNIECE brīvākā brīdī cenšas atbraukt uz Balviem, uz savu dzimto pilsētu pie vecākiem Antona un Anastasijas Ločmeļiem. Taču ikdienā viņa dzīvo un strādā, kā jau stāstām šīs dienas publikācijā, Latvijas skaistajā un zaļajā pilsētā Siguldā. Tagad viņa ir administratīvās pārvaldes vadītāja. Abi ar vīru bija runājuši, ka gribētu dzīvot daudz mierīgākā un mazākā pilsētā nekā Rīga. Jolanta nopriecējās, atradusi ziņu par darba vakanci Siguldas novada domē. Viņa pieteicās, izturēja konkursu un kļuva par pašvaldības darbinieci. Siguldā viņa strādā trešo gadu.



**Pilsēta aizrauj.** Jolanta atzīst, ka Siguldā viņai patīk braukt ar velosipēdu, skriet, izstaigāt dabas takas un atgūt spēku ikdienas darbam. Patīk darbs ar cilvēkiem, palīdzot risināt jautājumus.

### Fotografē strausus un pārķ olas

Mores pagastā nav vecu, pussabrukušu ēku, tādēļ ka Rīgas tuvuma dēļ ir pieprasījums pēc īpašumiem un rīdzinieku pastiprināta interese. Neviena vien ģimene, iegādājusies zemi un ēkas, pārceļas uz laukiem un novada pagastos izvērš uzņēmējdarbību.

Tā darījis arī strausu fermas “Indrāni” saimnieks SERGEJS SAVAĻJEVS. Viņš izlēma audzēt strausus. Tagad “Indrānu” sētas pagalmā pat vairākas reizes dienā ieripo lielāki vai mazāki tūristu autobusi un apmeklētāji skata eksotiskos putnus. Saimnieks izvērš vēl otru nodarbi - truško pību, un arī šos skaistus ļauts apskatīt apmeklētājiem. Lauku sēta te plaša, tūristi labprāt fotografē strausus, atpūšas, apbrīno lielās olas un iegādājas kādu produktu vietējā veikalā. Uzņēmēja sieva Irina atklāj, ka no vienas strausa olas var pagatavot omleti desmit porcijām.

### Ražotnes un vēsturiskas ēkas

Mores pagasts nav liels, te deklarējušies aptuveni 700 iedzīvotāji, taču izpelnās ievēribu ar vairākiem nopietniem ražošanas uzņēmumiem. Viena no tām ir kamīnmalkas ražotne, kas nodrošina 40 darbavietas. Ir arī norvēģiem piederošais uzņēmums “Husvik”, kas ražo koka paneļu mājas. 2014. gadā uzņēmums plānojis attīstīt privātmāju projektu Latvijā, Rīgas apkaimē. Tas paredz uzcelt gan viengimeņu, gan rindu mājas vidusmēra Latvijas pircējam.

Ciemiņiem ievēribas cienīgs šķiet arī pats pagasta centrs ar vēsturiskajām celtnēm, kas būvētas laikā no 1904. līdz 1914. gadam.



**Pagastmāja.** Ēka kopš pašiem pirmsākumiem būvēta kā pašvaldības nams. Pagasta pārvaldniece Zenta Bite Morē strādā 20 gadus.

**Apsveicam!**

## Šaubu nebija – tieši šis cilvēks, un neviens cits

12.jūlijā Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā gredzenus mija un viens otram "Jā" vārdu teica balveniete ILGA DŪDELE un bērzpiliētis EDMUNDS MĀRTUŽS.

Viņu dzīves ceļi liktenīgi krustojās pirms vairāk nekā desmit gadiem, kad kādā aukstā ziemas vakarā Ilgas māsiņa Vija pierunāja Ilgu aizbraukt apskatīties viņas jauno darbavietu Bērzpilī. Lieki piebilst, ka pirms tam Ilgai bija tikai neskaidra nojauta, kur Bērzpils vispār atrodas. Taču viņa saņēmas un aizbrauca.

Edmunds un Ilga viens otru ievēroja uzreiz. Ilga vēl šodien atceras, kā toreiz pie sevis nodomāja: lūk, tas tik ir vīrietis! Savukārt Edmunds vēl tagad brīnās, kāds spēks viņam lika uzreiz pieiet pie simpātiskās sievietes un iepazīties. Viņi abi atzīst, - desmit gadu laikā bijis daudz dažādu šķēršļu - gan citu liktu, gan pašu izdomātu. Taču vienmēr palikusi apziņa - tieši šis cilvēks, un neviens cits. "Tagad esam tā saraduši, ka varam runāt pus teikumos, zinām, ko otrs domā un ko teiks. Un par kāzām arī nešaubījamies. Tā bija loģiska svītra zem 10 gadiem," teic Ilga un Edmunds.

Atminoties savu kāzu dienu, jaunlaulātie stāsta, ka pēc ceremonijas Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā viņi ar ciemiņiem devās uz Ates brīvdabas muzeju Alūksnes pusē. Ilga un Edmunds vēl tagad nebeidz jūsmot par muzeja piedāvāto kāzu programmu, kur viņi gan riju kūla, gan miltus mala, gan sev laimes pakavu kala. "Braucot tālāk uz Rugāju novada "Rūķīšiem", kur notika viesību turpinājums, uz trīs tiliem Laimes mātei izlūdzāmies savai dzīvei veselību, pārticību un laimi. Lielu paldies gribam teikt saviem vedējiem no Rīgas - Dacei un Aigaram Janeviciem, un vakara vadītājam - Edmunda brāļa meitai Zanītei par ieguldīto darbu kāzu organizēšanā. Pateicoties viņiem, mūsu kāzu diena izvērtās neaizmirstamā piedzīvojumā gan mums pašiem, gan kāzu viesiem," teic jaunlaulātie.

Kā vairums jauno pāru, arī Ilga un Edmunds pēc kāzām devās ceļojumā. Viņu izvēlētais mērķis bija abu sen izsapņotā zeme Horvātija, kuras kalni, ūdenskritumi, aizraujošais brauciens ar gumijas laivām pa krāčaino Cetinas upi un citi dabas brīnumi uz mūžu paliks abu atmiņās.

Atgriezušies Balvos, Ilga un Edmunds turpina ierasto ikdienas dzīvi - Edmunds strādā uzņēmumā "San-Tex", savukārt Ilga bērnodrāzē "Pīlādītis" skolo un audzina mazos balveniešus.



## Apprecas pēc vairāk nekā desmit gadu draudzības



2. augustā Liksnas Romas katoļu draudzes Vissvētākās Jēzus sirds baznīcā Daugavpils novada Liksnas pagastā viens otram mūžīgās laulības zvērestu deva un "Jā" vārdu teica bērzpiliete SANTA KOKINA un krišjānietis ANDIS KAŠS.

Santu un Andi noteikti var saukt par pāri ar pietiekami ilgu un stabilu draudzības stāžu. Viņi iepazinās pirms vairāk nekā desmit gadiem tautas nama ballē un tagad secina, ka toreiz nevienam no viņiem nemaz nevarēja ienākt prātā doma, ka reiz kļūs par vīru un sievu. Tomēr līdzīga domāšana un dzīves uztvere Santu un Andi ir ievedusi laulības ostā!

Jaunlaulātie atzīst, ka skaisto Liksnas katoļu baznīcu savai laulību ceremonijai noskatījuši jau sen, un tieši šogad pienāca īstais brīdis, lai tajā savienotu savas sirdis uz mūžu. Jautāti, kas no savas kāzu dienas palicis prātā visvairāk, viņi teic: "Visu, ko piedzīvojām mūsu baltajā dienā, nemaz nevar pastāstīt. Sajūtas ir neaprakstāmas un vienreizējas."

Pēc kāzām viņi turpina ikdienas gaitas - dzīvo savās mājās Krišjāņu pagastā, bet strādā Rēzeknē. Santa ir meistare nagu kopšanas studijā "DENNO", savukārt Andis strādā A/S "Latvijas Valsts Meži".

## Tagad maza, mīļa ģimenīte



19.jūlijā Bērzu Svētās Annas Romas katoļu baznīcā Bērzpilī viens otram "Jā" vārdu teica, savas sirdis un likteņus savienoja balveniete UNA KRĒMERE un rugājietis JĀNIS SIETNIEKS.

Lai cik tas interesanti arī nebūtu, Una un Jānis iepazinās interneta portālā "draugiem.lv", bet viņu pirmais randiņš notika pirms 8 gadiem 30.martā. Una stāsta, ka par nākamā vīra atrašanu internetā viņai jāpateicas draudzenei, kura pazina Jāni un vienmēr nebeidza atgādināt, lai Una beidzot apskatās Jāņa profilu "draugos": "Kādā dienā tā arī izdarīju, un pirmais jautājums, ko viņš man vēstulē uzdeva, skanēja tā: "Vai tev ir draugs?" Pateicoties šim liktenīgajam jautājumam, mēs turpinājām būt kopā, iemīļojāmies viens otru, sākām veidot kopīgu dzīvi, kas aizveda mūs līdz skaistām kāzām."

Atminoties savas baltās dienas notikumus, jaunlaulātie apliecina, ka tā bija emocijām bagāta un satraukuma pilna, bet viennozīmīgi laimīgākā un skaistākā diena. Tā bija izsapņota līdz pat pēdējam sikumam, un tieši tāda, kādu abi vēlējās. "Skaista kāzu kleita, baznīca, profesionāls fotogrāfs, fotosesija, mūsu vismīļākais acuraugs dēliņš un citi tuvie cilvēki blakus. Ko vairāk vēl var vēlēties? Šajā dienā dzīvē mūs ievadīja mana vismīļākā māsa Ginta Krēmere ar draugu Egilu Šustovu. Liels, liels paldies viņai, vīra mātai, vecākiem un visiem darba rūķīšiem par lielo atbalstu un skaisti noorganizētajām svinībām, kuras mūsu sirdis atmiņās sildīs vēl ilgi," teic jaunā sieva.

Pēc kāzām jaunlaulātie atgriezās Rīgā, kur dzīvo un strādā - Jānis citīgi pelna naudu, bet Una auklē abu dēliņu, kuram ir gads un trīs mēneši. Pavisam drīz - 8.septembrī - viņi dosies trīs dienu kāzu ceļojumā uz Sāremā salu Igaunijā.

Pagājis vairāk nekā mēnesis, kopš Una un Jānis iejutušies sievas un vīra lomā. Jaunā sieva atzīst, ka nu sajūtas ir daudz labākas: "Jūtos daudz īpašāka un svarīgāka, jo nu mums izveidojusies maza, mīļa ģimenīte, kas jālolo un jāsargā."

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika



## Laika zīmes **Septembris (Silu un Miķeļu mēnesis)**

Septembris ir laiks, kad kokiem dzeltē lapas, lido gājputni un čūskas lien zemē.

Nozīmīga diena laika vērojumos ir 3.septembris. Ja diena skaidra, saulaina, arī turpmākās četras nedēļas lielākoties būs jauks un saulains laiks.

**5. septembris - Brūkleņu diena, sākas rudens sēņu laiks.** Ja brūklenes gatavas, tad arī auzas nogatavojušās.

**Ticējumi.** Ja dzērves lido zemu - būs silta ziema. Ja augstu - auksta.

**8. septembris - Mazā Māra.** Tā ir viena no rudens Mārām. Aitu cērptomā diena. Arī viena no pirmajām rudens vēju dienām. Šajā dienā čūskas lien zemē un izlīdis 7.aprīlī - Vecajā Pavasara Mārā.

**Ticējumi.** Lietaina Mazā Māra sola lietainu rudeni. Saulains 8. septembris paredz garu un sausu rudeni. Ja vasaras beigās daudz čūsku - būs garš rudens.

**14. septembrī** sākas vidējā jeb istā atvasara un turpinās līdz Miķeļiem (29.septembris).

**Ticējumi.** Ja atvasaras pirmā diena lietaina un apmākusies - rudens būs garš. Ja atvasara sausa - būs slapjš rudens. Ja atvasara lietaina - rudens būs sauss. Ja lido zosis - būs agra ziema.

**17. septembris - Rudens Vēju diena.** Tā ir viena no Vēja Mātes dienām. Jāvēro, no kuras debess puses iepūš vējš, jo tas pārsvarā būs noteicošais rudens vējš. Šajā dienā aizlido pēdējās bezdelīgas.

**Ticējumi.** Ja vējš pūš no dienvidiem, būs silts un garš rudens. Ja no ziemeļiem

vai austrumiem, tad rudens būs nemīlīgs, bet ja no rietumiem - rudens būs slapjš.

**22.septembrī sākas un līdz Miķeļiem - 29.septembrim - turpinās Dzelzu nedēļa.** Tā bija sējas aizlieguma nedēļa. Rudens sējai līdz Dzelzu nedēļai vajadzēja būt pabeigtai.

**Ticējumi.** Ja Dzelzu nedēļā vējš pūš no dienvidiem - būs silta un sekla ziema; ja no vakariem vai rītiem - būs mērena ziema. Ja Dzelzu nedēļā vāc kāpostus - tie ir sūri un cieti. Arī rudzi nav jāsej, tad lāgā neaugs.

**29.septembris - Miķeļi.** Ziemas laika sākums. Tās ir apjumības jeb applāvības - pēdējā plaujas diena, kad ar maģisku rituālu palīdzību cenšas nodrošināt veiksmi nākamajā gadā un iegūt Jumja labvēlību. Miķeļus svin leņni.

**Ticējumi.** Ja ap Miķeļiem līst - būs mīksta, silta ziema. Ja Miķeļu ritā vējš pūš no ziemeļiem - būs auksta un dziļa ziema. Ja Miķeļos ir saule - būs sātīga lopbarība. Ja Miķeļa diena un nakts ir miglaina - būs laba nākamā vasara. Ja Miķeļos lido zosis, tad Mārtiņos būs sniegs.

### Kāds laiks varētu būt septembrī?

Ticējums par septembra pirmajām dienām saka: ja jauks Silu mēneša sākums, būs jauks rudens. Ja septembris silts, tad ziema vēla un ziemā maz sniega. Ja Miķeļu mēnesis miglains, marts būs sniegains. Šogad ne tikai pilādžiem

daudz ogu, bet arī lazdām riekstu un ozoliem ziļu. **Ticējums par meža pilādžiem saka, ja sērmūkslim daudz ogu, būs garš un lietains rudens. Tāpat, ja daudz riekstu, tad slapjš rudens. Savukārt par ozoliem ir ticējums, ja daudz ziļu, tad rudenī bagāta raža un dziļa ziema.** Šis, tāpat kā skudrām savilkte augstie pūļi un agra jauno stārķu izlidošana norāda, ka rudens kopumā būs vairāk slapjš, nekā sauss.

Nozīmīgās dienas pagājušajā janvārī un martā liecina, ka septembris gan temperatūru, gan nokrišņu ziņā būs tuvu normai, bet drusciņ vēsāks un mitrāks kā parasti.

Septembra pirmā puse, lielākoties līdz Rudens Mārai (8.septembris), rādās būt mēreni silta, pārsvarā saulaina un ar islaicīgiem nokrišņiem. Naktis salīdzinoši vēsas un salnu vietās iespējamas arī rudens salnas. Mēneša vidū vairāk dienu ar nokrišņiem, bet pārsvarā mainīgi laika apstākļi. Septembra otrajā pusē, it īpaši ap Rudenājiem (21.septembris), laiks kļūs rudenīgs. Būs vairāk dienu ar vēju, bet bezvēja skaidrajās naktīs jau daudzviet rudens salnas. Laikā ap Miķeļiem līdzīgi, kad salīdzinoši vēsajās dienās islaicīgs lietus, krusa un varbūt arī kāda sniegpārslīņa. Līdzīgi laika apstākļi turpināsies arī vēlāk, oktobra pirmajā pusē, laikā līdz Vecajam Miķelim (12.oktobris).

Laikraksta "Vaduguns" lasītājiem krāsainu septembri vēlot, V.BUKŠS

## Darbi septembrī

### Rudens sākums 23.septembrī plkst. 5.29

#### Augļu dārzā:

- ☿ Stāda ogulājus.
- ☿ Vāc ābolus, bumbierus, rudens avenas.
- ☿ Retina ogulājus, izgriez slimos un vājos dzinumus.
- ☿ Izstāda apsakņotos ogulāju spraudņus.
- ☿ Stāda avenas.
- ☿ Mēslo ar rudens mēslojumu.
- ☿ Ap augļu kokiem nolasa bojātos augļus, apkopj ābeles.

#### Košumdārzā:

- ☿ Norok gladiolas, dālijas, montbrēcijas.
- ☿ Mēneša sākumā vēl var pārstādīt noziedējušas ziemcietas.
- ☿ Stāda skuju kokus.
- ☿ Gatavo augsni tulpēm.
- ☿ Stāda sīpolpuķes - krokusus, hiacintes, narcises, lillijas.
- ☿ Stāda paliekošā vietā divgadīgās puķes.
- ☿ Sēj zālienu.
- ☿ Ūdenstīlpnes dārzā pārklāj ar tīklu, lai baseinos nesakrīt lapas.
- ☿ Stāda mežvītenus.
- ☿ Piesedz mārtiņrožu pumpurus.

#### Telpās:

- ☿ Iztīrīt pagrabā liek jauno ražu.
- ☿ Pārstāda telpaugus.
- ☿ Pēdējais laiks pārtraukt atvaļinājumu telpaugiem, kas to vēl joprojām pavada dārzā.

#### Sakņu dārzā:

- ☿ Vāc rutkus, bietes, kāļus.
- ☿ Stāda ziemas ķiplokus.
- ☿ Vāc vasaras ķiplokus.
- ☿ Rok kartupeļus.
- ☿ Kaļķo skābu augsni.
- ☿ Garšaugus pārstāda podiņos, lai ziemā būtu zaļumi.
- ☿ Dala cerus, pārstāda rabarberus.
- ☿ Pirms salnām novāc pupiņas, ķirbjus.
- ☿ Mēneša sākumā sēj eļļas rutkus vai lapu sinepes zaļmēslojumam.

#### Siltumnīcā:

- ☿ Apkopj tomātu stādus - izlauž pazarītes un novāko augļu ķekarus.
- ☿ Novāc tomātus, gurķus, papriku, baklažānus.
- ☿ Stāda ziemas ķiplokus un sīkspolus lociņu iegūšanai aprīlī.
- ☿ Plēves siltumnīcā gurķu vietā sēj redīsus un Ķīnas kāpostus.

#### Lai justos mundri

**Vēlamās atslodzes dienas.** Laiks pirms un pēc Mēness fāžu maiņas, kad ieteicams atturēties no ēšanas, var lietot tikai ūdeni vai nesaldinātu tēju - **2.** (08.23-19.56), **8.** (23.33-24.00), **9.** (00.00-09.45), **15.** (22.48-24.00), **16.** (00.00-11.24), **24.** (02.46-15.41) **septembrī.**

Piemērotas dienas pirts un ķermeņa kopšanas procedūrām, masāžai - **17., 18., 27., 28.septembrī.**

Istā diena matu kopšanai, griešanai, lai tie ātri augtu, būtu veselīgāki un frizūra saglabātu formu - **4., 5., 12., 13., 20., 21., 25.septembrī.**

Diena, kas piemērota skaistumkopšanai - **4., 5., 12., 13., 25. septembrī.**

Istais laiks ģenerāltīrīšanai - pareizā mēness cikla dienā veikta, tā nodrošina ilgāku kārtību un svaigumu mājās. Izmazgātā veļa ir tirāka **17., 18., 27., 28.septembrī.**

Īpaši veiksmīga diena tiem, kuri ļaujas un paļaujas uz to, ka viss notiek istajā laikā un vietā - **9., 15., 20., 30.septembrī.**

**Mēness tukšais laiks** - piemērots, lai pabeigtu iesākto, sakārtotu domas un atpūstos. **Septembrī - 3.** (21.06-24.00), **4.** (00.00-01.14), **5.** (18.08-24.00), **6.** (00.00-02.58), **7.** (20.19-24.00), **8.** (00.00-02.46), **9.** (22.10-24.00), **10.** (00.00-02.33), **11.** (03.58-24.00), **12.** (00.00-00.16), **13.** (16.31-24.00), **14.** (00.00-09.26), **16.** (05.05-18.24), **18.** (21.38-24.00), **19.** (00.00-06.09), **21.** (07.33-18.53), **23.** (15.15-24.00), **24.** (00.00-06.59), **26.** (15.39-17.29), **28.** (23.30-24.00), **29.** (00.00-01.50), **30.** (06.29-24.00).

## Der zināt **Laiks stādīt tulpes**

Tulpes ir viegli audzēt, padarot tās populāras ikvienā dārzā. Mēdz būt agras, vidējas un vēlu ziedošas tulpes. Ļoti dažādās spilgtās krāsās: baltas, dzeltenas, rozā, sarkanas, melnas, violetas, oranžas, divkrāsainas un vēl vairāk krāsās. Līdz ar to skaistu dobju veidošana ir patiesi mākslinieciski radošs pasākums.

### Vietas izvēle, augsne

Tulpes ir ļoti plastiska kultūra un tās var audzēt jebkurā augsnē. Lai gan tām, kā jebkuram citam augam, labāk patīk saulainas, vējiem aizsargātas vietas dārzā ar bagātīgu organiku un līdzenu augsnes virsmu, kur lietainos rudenos, ziemā un pavasaros ilgstoši nestāv ūdens. Tulpju audzēšanai neder pilnīgi noēnotas vietas dārzā, kā arī ļoti mitras, pārpuvotas augsnes.

### Augsne

Audzēt tulpes var jebkurā augsnē, izņemot sevišķas galējības (pilnīgi tiru smilti un smagu sarkano mālu). Protams, labāk tām patīks dziļi ielabotas augsnes ar bagātīgu humusa saturu, labu drenāžu. Praktiski gan tas izpaužas savādāk - stādām jebkurā vietā, kur vien ir iespējams atrast brīvu vietu dārzā vai arī tur, kur paredzēts dobi vai akmensdāru izveidot.

Pārāk smagās mālainās augsnes un tāpat arī vieglās smilšainās augsnes noteikti, iespēju robežās, jāielabo. Mālainām augsnēm būtu jāpievieno grants un kūdra, savukārt smilšainām augsnēm pievienojam mālu un kūdru, iestrādājot to augsnē.

### Stādīšana

Lai pavasarī tulpes krāšņi ziedētu, tām nepieciešams aukstuma periods, ko tās pavada zemē, tas ir vismaz 8 nedēļas pie temperatūras, kas ir zemāka par + 10°C. Bet visādi citādi tulpes var stādīt jebkurā laikā, ja vien tik tās

var dabūt zemē iekšā.

Ideāli ir tad, ja stāda rudeni ar tādu aprēķinu, lai sīpols līdz zemes sasalšanai var izveidot labu sakņu sistēmu. Vispārīgi runājot, tas ir apmēram divas nedēļas pirms zemes sasalšanas. Parasti sāk stādīt oktobra vidū vai beigās. Jācenšos pabeigt šos darbus līdz zemes sasalšanai. Ja kaut kādu apstākļu sakrītības dēļ nav iznācis laiks tās iestādīt rudeni, to vēl var paspēt izdarīt arī agri pavasarī. Tad gan ziedēšana būs vājāka un sīpolu pieaugums būs daudz mazāks, bet pilnīgi droši, ka šķirne bojā neaizies un pēc gada atkal priecēs ar savu krāšņo ziedēšanu.

Sīpolus var stādīt gan dobēs, gan arī vagās, kā arī nelielās grupās. To var darīt gan ar špakteljāpstīņu, gan parasto lāpstu, izrokot bedrītes vai vadziņas. Lielos sīpolus stāda apmēram 15 - 25cm dziļi, mazos - 10 - 15cm dziļi. Var arī vienkārši norak zemes virskārtu vai arī uz zemes izklāt vienmērīgā attālumā sīpolus, tad uzbērt vienmērīgi biezu zemes kārtu. Katram vienkārši jāizvēlas savs stādīšanas paņēmieni.

Kad zemes virskārta ir nedaudz uzsalusi, tulpju stādījumu var nedaudz nomulcēt ar 5 cm biezu pakaišu kūdru, sasmalcinātiem salmiem vai koku lapām. Koku lapas gan pavasarī no dobēm vajadzētu noņemt vai arī nogrābt tukšajās vagās, ja stādītās tulpes vagās. Sevišķi liela nozīme ir vienmērīgam temperatūras režīmam augsnē, jo biežie atkušņi ziemā neļaus saraut trauslās tulpju saknes. Un tas gan ir svarīgi, jo tulpēm, atšķirībā no narcisēm, aprautās saknes vairāk neatjaunojas!

☿ **Jo lielāks sīpols tiks iestādīts, jo garāks ziedkāts un lielāks, varenāks zieds.**

☿ **Grupu stādījumus nevajadzētu ļoti satuvināt, jo tulpes ātri vairojas un pēc pāris gadiem grupas būs saaugušas kopā.**

☿ **Ja vēlaties redzēt nepārtrauktu un ilgstošu ziedēšanu tulpju dobē, jāizvēlas pareizā laikā ziedošas tulpes.**

## Kalendārs **Dārza darbu kalendārs septembrī**

1	Jauns mēness	Sk	8		15	D	22	J	29	
2	Augošs mēness 14.11	St	9	Pilnmēness 4.38	16	Z	23		30	St
3			10		17	A	24	J		
4			11		18	Vz	25	Sv		
5		M	12		19	L	26			
6		Ū	13		20		27	Sk		
7			14		21	D	28			

-labākais laiks potēšanai, spraudņu ņemšanai, augļu novākšanai -nelabvēlīgs laiks dārza darbiem

-Lapu dienas -Augļu dienas -Sakņu dienas -Ziedu dienas

Izmantotie materiāli: 36.6, interneta portāli

## Jaunākie žurnālu numuri

### Dienas Ēdieni



- ☞ Kartupeļu un laša kūciņas.
- ☞ Strūdele ar bumbieriem un plūmēm.
- ☞ Kazeņu liķieris ar rumu un avenu liķieris ar piparmētrām.
- ☞ Gurķi sinepju marinādē.
- ☞ Saldskābie gurķi un padomi gurķu skābēšanā.
- ☞ Biezpiena un kabaču kišs.
- ☞ Citronu un biezpiena krēms un 1.septembra kūka.

- ☞ Ar rīsiem un svaigo sieru pildīti tomāti.
- ☞ Svaigu tomātu mērce un tomātu zupa.
- ☞ Gaļas veltnīši, cepti uz iesmiem.
- ☞ Cukini rullīši.
- ☞ Auzu piena kokteilis.
- ☞ Plūmju pica un plūmju salāti.
- ☞ Saldā kukurūzas polenta ar ceptu plūmju mērci.
- ☞ Leģenda: kā radusies angļu pēcpusdienas tējas tradīcija.
- ☞ Eksperti degustē tunci, konservētu sālsūdenī.
- ☞ Vinziņi degustē ozolā izturētu Chardonnay - tieši tāds piestāv atvasarai un pirmajām rudens dienām.
- ☞ Dizaina eksperti un pavāri vērtē trauciņus, kuros servēt eļļu un etiķi.
- ☞ 13 jautājumi ēdienu bloga "Lindas Virtuve" autorei Lindai Tellgrenai.
- ☞ Ko nogaršot un atvest ciemkukulī no Albānijas.

### Dārza Pasaule



- ☞ Ciemos pie selekcionāres Ritas Zaļas, kuras radītās dālijas pazīst visā Eiropā un arī ASV.
- ☞ Kādas vasaras avenes tagad stādīt? Testējam 17 šķirņu ogu garšu.
- ☞ Kāpēc ir tik ļoti svarīgi zināt, uz kāda potcelma ābele potēta.
- ☞ Manai vīnogai nav ogu! Ko darīt?

- ☞ Kolekcijas puķe: krāšņās gladiolas. Latvijas, Krievijas, Lietuvas, ASV selekcijas sasniegumi.
- ☞ "Savā dārzā nekas nav nepareizi," atzīst Lībaga Mundigciema skaidrā dārza saimniece Dace Dinsberga.
- ☞ Augsnes kaļķošana: 5 aktuāli jautājumi, arī - kāpēc Saulkalnē augsne jākaļķo citādi nekā Saldus apkaimē.
- ☞ Zini un iznīcini! Latvijā jauns dārzu kaitnieks - Spānijas kailgliemezis.
- ☞ Dienvidniece juka zied Latvijas dārzos. Kā ziņot?
- ☞ Zaļas, dzeltenas, zilas, svītrainas lapas - tik dažādas ir pieticīgās hostas.
- ☞ Istabas puķes no balkona uz mājām!

### Dārza Pasaules pielikums



- ☞ Droši stādām rudenī.
- ☞ Par stādiem, stādišanu rudenī - par augļu kokiem, ogulājiem, mazliet par košumaugiem, ko stāda vēl rudenī.
- ☞ Kurus kokus, ogulājus, kožumaugus stāda rudenī un ko tikai pavasarī, un ko var abos laikos.
- ☞ Kad ir labākais laiks stādišanai rudenī.
- ☞ Kāds ir konkrētās kultūras labs stāds.

- ☞ Stādišana.
- ☞ Galvenie kopšanas darbi nākamajā gadā un tuvākajos nākamajos.
- ☞ Ieteicamas šķirnes, ko šoruden piedāvā stādaudzētavas.

### Ilustrētā Junioriem



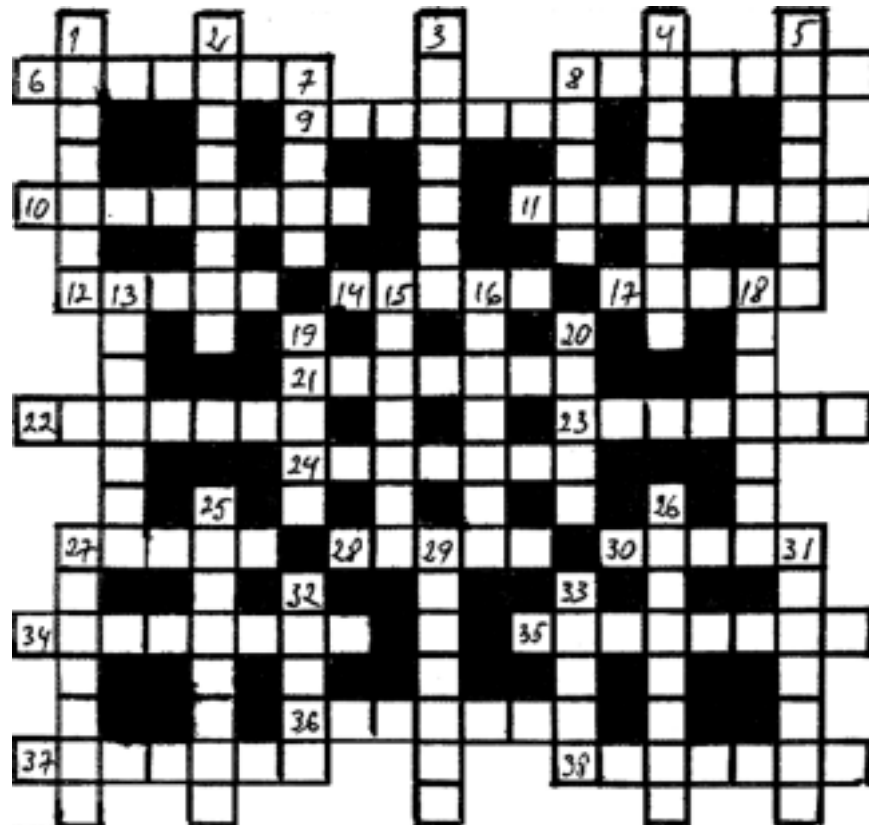
- ☞ Gudrā pūce. Tiešām veikls un acīgs putns!
- ☞ Lasi par skeitbordu un iemēģini trikus.
- ☞ Fotostāstā: ceļojums pasaules tuneļos.
- ☞ Eiropas interesantākie zinātnes centri.
- ☞ Ārprāc! Utis matos!
- ☞ Harija Potera "mamma" Roulinga.

- ☞ Atvasaras interesantie zvaigznāji.
- ☞ Neticami izdzīvotāju stāsti.
- ☞ Atklājums - Latvijas pazemes ezeri.
- ☞ Infografika par kaķiem.
- ☞ Kā Rīga kļuva par Eiropas kultūras galvaspilsētu?
- ☞ Kā un kāpēc hamelons maina krāsu?
- ☞ Kurš izdomāja Sūkli Bobu?
- ☞ Kā radās saīsinājums WC?

## Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.septembrim.

Sastādījis A. Levgovds



### Augusta mīklu atrisināja:

M.Pretice, S.Vēvere, A.Lukumietis, E.Ķirsons, S.Sirmā, D.Svarinskis, A.Kravalis, A.Kravale, I.Dzergača, M.Paidere, L.Kivkucāne, D.Kivkucāns, Ž.Mergina, U.Pozņaks, L.Baranovskis (Balvi), B.Ķīse, A.Mičule (Tilža), E.Lejeva (Kubulu pagasts), I.Kudure (Viļaka), A.Vīcupa (Vectilža), V.Dragune (Kuprava).

**Par augusta krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņem MARUTA PAIDERE no Balviem.** Pēc balvas griezties redakcijā.

### Krustvārdu mīkla septembrī

**Horizontāli:** 6. Kopējā dzīvojamā telpa kuģa komandai. 8. Aplūpēts. 9. Mārsili. 10. Pavedējs, mīlas dēku meklētājs. 11. Skotijas karaliene (1542.-1587.). 12. Latviešu rakstnieks (1884.-1975.). 14. Salikta daļa ar nozīmi "koksnes", "koka". 17. Braukāt pa svešām zemēm. 21. Kaprīze (mūzikā). 22. Kavalērija, kas piedalījās kaujā gan kā jātnieki, gan kā kājnieki. 23. Bēdīgas, skumjas. 24. Mazi, ar gaļu pildīti neraudzētas mīklas pirādziņi. 27. Nezāles. 28. Asins saindēšanās. 30. Zodiaka zvaigznājs. 34. Tuksnešu lūsis. 35. Iepriekš pieņemts uz varbūtības pamata. 36. Vācu inženieris izgudrotājs (1858.-1913.). 37. Plata iela ar kokiem abās pusēs. 38. Nīkulīgs, neveselīgs.

**Vertikāli:** 1. Sena spāņu zelta monēta. 2. Rasēšanas piederums. 3. Jūras foreles. 4. Ērģeļu balsis. 5. Piedalīties sacensībās. 7. Svara mērvienība angļu mēru sistēmā

(6,35 kg). 8. Ungāru komponists (1811.-1886.). 13. Latviešu rakstnieks (1893.-1969.). 15. Sanāksme. 16. Slīps. 18. Japāņu māksla no papīra veidot figūras. 19. Itāļu operdziedātājs (1889.-1965.). 20. Meža un māļputni. 25. Neliels kuģis peldošu objektu pārvietošanai. 26. Detaļa, kas blīvi ielāgota automašīnas cilindrā. 27. Krievu baletdejotāja, dzimusi 1910.gadā. 29. Leopards. 31. Stiprs. 32. Zilais māls. 33. 12 duču.

### Augusta mīklas atrisinājums

**Horizontāli:** 1. Loterija. 6. Jupiters. 10. Colla. 11. Sombrera. 12. Kapituls. 13. Trimo. 16. Agrāras. 18. Diptihi. 19. Saulvedis. 21. Alts. 24. Varš. 26. Toni. 27. Ahti. 28. Lini. 29. Tulznas. 30. Svin. 31. Galā. 32. Trīt. 33. Data. 35. Spēt. 38. Depresija. 42. Krelles. 43. Aronija. 44. Zivis. 47. Eirāzija. 48. Kaislīga. 49. Galva. 50. Saskriet. 51. Traģisks.

**Vertikāli:** 1. Lasītava. 2. Tamborēt. 3. Inertas. 4. Acot. 5. Elfi. 6. Jako. 7. Papēdis. 8. Emulsija. 9. Susuriņš. 14. "Real". 15. Mate. 17. Sanitāres. 18. Dinastija. 20. Vēdzele. 22. Laima. 23. Stīga. 24. Vists. 25. Reizē. 33. Dekoders. 34. Treneris. 36. Pricīgs. 37. Tramvajs. 38. Dendiji. 39. Rati. 40. Sidi. 41. Arhaika. 44. Zagti. 45. Vila. 46. Skat.

## Foto konkurss



Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).



Katram savs piemājas dārziņš. Iesūtīja Līga Bērziņa.



Balvu novada svētkos. Iesūtīja Svetlana Pavlovska no Balviem.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs



## Problēma

# Pagaidām jādzīvo, kā ir

**Laikrakstā "Vaduguns" jau iepriekš rakstījām par sliktā tehniskā stāvokli esošo ceļu pie daudzdzīvokļu nama Balvos, Vidzemes ielā 22.**

Mājas iedzīvotāja TERĒZA GRŽIBOVSKA, kura ar šo pašu problēmu redakcijā pēc palīdzības vērsās jau pagājušajā gadā, stāsta, ka pēc lietus pagalmis ir dubļains un ar lielām ūdens peļķēm. "Kājāmģājējiem nav iespējams normāli pārvietoties. Viss vienās peļķēs!" neapmierināta sieviete.

Daudzdzīvokļu nama Vidzemes ielā 22 mājas vecākais IGORS BAIKOVŠ atkārtoti skaidro, ka minētā problēma ir aktuāla un ceļa remontdarbiem nepieciešami salīdzinoši lieli naudas līdzekļi. Pašlaik nepieciešamās naudas summas nav.

Savukārt Balvu novada pašvaldības Īpašumu apsaimniekošanas un tehniskā nodrošinājuma nodaļas vadītāja VALENTĪNA FEDULOVA pastāstīja, ka šīs problēmas risināšana ir tuvākās nākotnes dienaskārtībā: "Ja daudzdzīvokļu namu iedzīvotāji Vidzemes ielā 20, 22 un 24 apvienosies un izveidos kopīgu tāmi nepieciešamajiem darbiem, to varēs iesniegt pašvaldībā un pretendēt uz pašvaldības 50 procentu apmaksu segšanu no kopējām remontdarbu izmaksām. Protams, par to būs jābalso arī deputātiem. Šogad izveidot tāmi un to iesniegt pašvaldībā vēl nav iespējams. Piemēram, vienai no mājām ir nomainīts jumts, tādēļ dotajā brīdī ir ierobežoti finanšu līdzekļi un nepieciešams veikt citus maksājumus."



Foto - A.Ločmelis

**Peļķe ceļa vietā.** To, ka pagalma tehniskais stāvoklis ir tālu no vēlamā, šaubu nav. Tāpat skaidrs, ka jebkuriem labiekārtošanas darbiem vajadzīga nauda.

## Tiesu lietas

# Balvu rajona tiesas kalendārs septembrī

Laiks	Dalībnieki	Būtība	Tiesneši
3.septembrī 10.00	ALEKSANDRS KUROPATKINS	KL 174.p.2.d. – par cietsirdīgu vai vardarbīgu apiešanos pret mazgadīgo	Simona Gmireka
3.septembrī 11.00	RENATAS MACUNAVIČIUS, PJOTRS ĻEBEDEVS, SERGEJS KAZAKOVŠ, ALEKSEJS BALOVŅEVŠ	KL 175.p.3.d.; KL 175.p.4.d. – zādzība	Simona Gmireka
4.septembrī 10.00	informācija nav izpaužama; slēgta tiesas sēde		Jūlija Kamiševa
4.septembrī 11.00	MĀRTIŅŠ ZEMESKALNS	KL 177.p.1.d. – krāpšana	Simona Gmireka
8.septembrī 10.00	IVARS DOBRĪŅINS	KL 262.p.2.d. – par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (nav iegūtas vai atņemtas) un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē	Simona Gmireka
8.septembrī 11.00	VASILĪJS KOGUTS	KL 300.p.2.d.; KL 179.p.3.d.; KL 218.p.2.d. – apzināti nepatiesa liecība, atzinums, tulkojums vai paskaidrojums; piesavināšanās; par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas vai par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu vai samazināšanu, ja ar to nodarīti zaudējumi valstij vai pašvaldībai lielā apmērā	Simona Gmireka
11.septembrī 9.00	LIGITA KEIŠA	KL 180.p.1.d. – par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā	Simona Gmireka
11.septembrī 10.00	EDIJS PAMPUHA, IVANS SADOVŅIKOVŠ, BAHTJARS PIKSIS	KL 175.p.2.d.; KL 180.p.1.d. – zādzība; par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā –	Simona Gmireka
12.septembrī 11.00	VLADIMIRS UTJAGANOVŠ	KL 180.p.2.d. – par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā, ja tas izdarīts atkārtoti	Arvis Garais
15.septembrī 9.00	RAIMONDS ZELČS	KL 262.p.2.d. – par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (nav iegūtas vai atņemtas) un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē	Simona Gmireka
15.septembrī 10.00	EDGARS MATVEJEVS, ĒVALDS MATVEJEVS	KL 231.p.2.d.; KL 126.p.2.d.3.pkt. – huligānisms; par tišu vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu personu grupā –	Simona Gmireka
16.septembrī 10.00	PĒTERIS ZELČS	nav minēts; atklāta tiesas sēde	Eduards Veiss
16.septembrī 14.00	JĀNIS PETROVS	KL 130.p.2.d. – tiša viegla miesas bojājuma nodarīšana	Simona Gmireka
17.septembrī 10.00	IMANTS LIETAVNIEKS	KL 180.p.1.d. – par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā	Eduards Veiss
18.septembrī 10.00	LEONS ŠAKINS	KL 262.p.2.d.; KL 312.p. – par transportlīdzekļa vadīšanu vai mācīšanu vadīt transportlīdzekli, ja nav transportlīdzekļa vadīšanas tiesību (nav iegūtas vai atņemtas) un ja vadītājs atrodas alkohola, narkotisko, psihotropo, toksisko vai citu apreibinošu vielu ietekmē; par izvairīšanos no soda izciešanas –	Eduards Veiss
18.septembrī 14.00	AIVIS ŅEVEROVSKIS	KL 180.p.1.d. – par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā	Simona Gmireka
22.septembrī 10.30	EDGARS LEĻŠ	KL 260.p.2.d. – par ceļu satiksmes noteikumu vai transportlīdzekļu ekspluatācijas noteikumu pārkāpšanu, ja to izdarījusi persona, kas vada transportlīdzekli, un ja tās rezultātā cietušajam nodarīts smags miesas bojājums vai tā izraisījusi cilvēka nāvi	Simona Gmireka
23.septembrī 10.00	ILMĀRS RUDUSĀNS, OĻEGS BORCOVS, OĻEGS KOVAĻENKO, VITĀLIJS SILAGAIĻŠ	KL 190.p.3.d.; KL 318.p.2.d.; KL 329.p. – kontrabanda, ja to izdarījusi personu grupa pēc iepriekšējas vienošanās; dienesta stāvokļa ļaunprātīga izmantošana, ja tā izraisījusi smagas sekas vai ja tas izdarīts mantkārīgā nolūkā; neizpaužamu ziņu izpaušana	Eduards Veiss
25.septembrī 10.00	ARTŪRS SOROKINS	KL 180.p.1.d. – par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā	Simona Gmireka
25.septembrī 12.00	ILGA BARANOVA	KL 298.p.1.d.; KL 300.p.1.d. – par apzināti nepatiesu ziņojumu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu nolūkā panākt kriminālprocesa uzsākšanu pret noteiktu personu; apzināti nepatiesa liecība, atzinums, tulkojums vai paskaidrojums	Simona Gmireka
25.septembrī 14.00	informācija nav izpaužama; slēgta tiesas sēde		Simona Gmireka
26.septembrī 10.00	VALDIS KUBAKS	KL 180.p.1.d.; KL 177.p.1.d.; KL 193.p.2.d. – par zādzību, krāpšanu vai piesavināšanos nelielā apmērā; krāpšana; par sveša finanšu instrumenta vai maksāšanas līdzekļa nolaupīšanu, iznīcināšanu, bojāšanu vai nelikumīgu izmantošanu	Simona Gmireka
26.septembrī 13.30	nav minēts; atklāta tiesas sēde	KL 190.p.4.d.; KL 319.p.1.d. – par kontrabandu, ja to izdarījusi organizēta grupa; valsts amatpersonas bezdarbība	Eduards Veiss
29.septembrī 10.00	DZINTARS MEŽALS, ANITA LAZDIŅA	– UZULNIECE KL 300.p.1.d. – apzināti nepatiesa liecība, atzinums, tulkojums vai paskaidrojums	Eduards Veiss
30.septembrī 10.00	NIKOLAJS TIHOMIROVS	nav minēts; atklāta tiesas sēde	Simona Gmireka
30.septembrī 11.00	JĀNIS KALNIŅŠ	KL 175.p.3.d. – zādzība	Simona Gmireka

**Civillietas.** Septembrī Balvu rajona tiesā plāno izskatīt 43 civillietas, no kurām 14 ir slēgtas tiesas sēdes un informācija nav izpaužama. Tiesā paredzēts izskatīt lietas par maza apmēra prasību par naudas piedziņu, maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, parāda piedziņu, uzturlīdzekļu piedziņu, zaudējumu piedziņu, darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, komunālo maksājumu parāda piedziņu, prasības nodrošinājumu, ceļa servitūta nodibināšanu, zemes robežu atjaunošanu un mācību maksas atmaksu. Septembrī tiesā plāno izskatīt arī 4 administratīvā pārkāpuma lietas.

## Informē policija

### Mirst pēc sadursmes ar automašīnu

28.augustā pulksten 15.55 notika sadursme starp apvidus automašīnu "BMW X5", kuru vadīja 1994.gadā dzimis jauniešs, un 1936.gadā dzimušu mopēda vadītāju. Pēc ceļu satiksmes negadījumā gūtajiem miesas bojājumiem mopēda vadītājs slimnīcā mira. Uzsākts kriminālprocess. Notiek izmeklēšana.

### Izsit stiklu

28.augustā konstatēts, ka Balvos, Raiņa ielā, automašīnai izsists durvju stikls. Notiek pārbaude.

### Piekauj vīrieti

28.augustā pulksten 23 saņemts iesniegums, ka piekauts 1995.gadā dzimis vīrieti. Notiek pārbaude.

### Sabojā zīmuļus

29.augustā Balvos neilgi pēc pusnakts aizturēja 1991.gadā dzimušu jauniešu, kurš tiši pie Balvu Mākslas skolas sabojāja dekoratīvos zīmuļus. Notiek pārbaude.

### Zog alkoholu

29.augustā saņemts iesniegums, ka Balvos, veikalā "Maxima", nenoskaidrota persona nozaga degvīna pudeli. Uzsākts kriminālprocess.

### Patvaļīgi cērt kokus

31.augustā pulksten 14 Balvu novada Krišjāņu pagasta teritorijā konstatēts, ka notiek patvaļīga augošu koku ciršana. Uzsākts kriminālprocess.

### Uzlauž garāžu un zog

31.augustā Viļakā uzlauzta garāža, no kuras nozaga dīzeļdegvielu. Uzsākts kriminālprocess.

### Gūst miesas bojājumus

31.augustā pulksten 21 slimnīcā Balvos ar sistu brūci galvā nogādāja 1971.gadā dzimušu sievieti. Lietas apstākļi tiek noskaidroti. Tajā pašā dienā slimnīcā nogādāja arī kādu vīrieti, kuram miesas bojājumus nodarīja 1985.gadā dzimis vīrieti. Notiek pārbaude.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

**Īsumā**

**Kas skolēnus un vecākus sagaida 2014./2015. mācību gadā?**

Vispārējā izglītībā jaunajā mācību gadā ir paredzētas vairākas izmaiņas un pilnveidojumi.

**Brīvpusdienas arī 3.klasei**

Ar 1.septembri nodrošinās brīvpusdienas 1.-3.klašu skolēniem. Vienam bērnam paredzētā valsts dotācija pusdienām palielināta no 1,14 uz 1,42 eiro.

**Svešvalodas apguve jau no 1.klases**

Pamatizglītības standarts paredz, ka ar 1.septembri skolēni uzsāks svešvalodas apguvi jau no 1.klases. Izglītības iestādei kā apgūstamo pirmo svešvalodu vecāku izvēlei jāpiedāvā viena no Eiropas Savienības oficiāli noteiktajām valodām.

**Jauni pārbaudes darbi**

Valsts izglītības satura centrs plāno izstrādāt jaunus diagnosticējošus darbus 2015.gada februārī. 8.klases skolēni kārtos darbu matemātikā, bet 9.klases skolēni – dabaszinātnēs.

**Jauna vispārējās izglītības satura izstrāde**

Plānots nodrošināt jaunā uz kompetencēm balstītā pamatizglītības standarta projekta aprobāciju un pakāpenisku ieviešanu. Pārmaiņas plānotas gan pirmsskolas, gan pamatizglītības, gan vidusskolas mācību saturā un kvalitātes monitoringa sistēmā.

**Atbalsts skolēniem, kuri atgriežas uz dzīvi Latvijā**

Turpināsies atbalsts tiem skolēniem, kuri atgriezušies Latvijā no mācībām citā valstī, lai palīdzētu viņiem iekļauties Latvijas izglītības sistēmā. Piemēram, izglītības programmās papildus iekļauj nodarbības latviešu valodas, sociālo zinību un Latvijas vēstures apguvei.

**Profesionālā izglītība - modernāka un apmaksāta**

Dažādas izmaiņas un pilnveidojumi gaidīs arī profesionālo izglītību. Profesionālajās skolās uzņemšana turpinās līdz 30.septembrim, un ikviens, kam interesē šis dzīves ceļš vai nav izdevies iekļūt citā mācību iestādē, var pieteikties mācībām.

**Informē VID**

**Preču piegādes dokumenta un attaisnojuma dokumenta noformēšana**

**Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk - VID) atgādina, grāmatvedības attaisnojuma dokumentus un preču piegādes dokumentus drīkst sagatavot arī elektroniski, tādējādi taupot uzņēmuma darbaspēka resursus, finanšu līdzekļus un nodrošinot efektīvāku un ātrāku informācijas apmaiņu starp sadarbības partneriem.**

Sagatavojot elektroniskā formā attaisnojuma dokumentus un preču piegādes dokumentus, jāievēro grāmatvedības jomu reglamentējošo normatīvo aktu un Elektronisko dokumentu likuma prasības.

Būtiski ir atcerēties, ka elektroniskais dokuments uzskatāms par pašrocīgi parakstītu, ja tam ir:

- drošs elektroniskais paraksts
- vai elektroniskais paraksts un puses par elektroniskā dokumenta parakstīšanu ar elektronisko parakstu ir vienojušās rakstveidā.

Šādā gadījumā rakstveida vienošanās noformējama un parakstāma uz papīra vai elektroniski ar drošu elektronisko parakstu.

Elektroniski sagatavojot preču piegādes dokumentu var neparakstīt, ja darījuma puses (preču nosūtītājs un preču saņēmējs) to apliecinājušas (autorizējušas) kārtībā, kāda noteikta preču nosūtītāja un preču saņēmēja

noslēgtajā līgumā par elektronisko datu apmaiņu un tās formātu.

Tāpat VID atgādina, ka attaisnojuma dokuments ir dokuments, kas apliecina uzņēmuma saimnieciskā darījuma esamību, un, pamatojoties uz attaisnojuma dokumentu, drīkst veikt ierakstus grāmatvedības reģistros. Savukārt preču piegādes dokuments ir dokuments, kas apliecina preču piegādes un saņemšanas faktu. Preču piegādes dokumentu izmanto, lai noteiktu preču izcelsmi un piederību preču saņemšanas un izsniegšanas vietās. Ņemot vērā minēto dokumentu atšķirīgo izmantošanas mērķi, ir nianses prasībās, kas jāievēro, tos noformējot.

VID vērs uzmanību uz to, ka preču piegādes darījuma apliecināšanai par preču piegādes dokumentu var izmantot arī attaisnojuma dokumentu, ja tajā norādīti visi preču piegādes dokumentam nepieciešamie rekvizīti un informācija.

Tādējādi, ja uzņēmums par preces piegādi noformējis attaisnojuma dokumentu, kurā ietverti likumā "Par grāmatvedību" noteiktie attaisnojuma dokumenta rekvizīti un Ministru kabineta 2003.gada 21.oktobra noteikumos Nr.585 "Noteikumi par grāmatvedības kārtošānu un organizāciju" noteiktie preču piegādes dokumenta rekvizīti, tad papildus nav

jānoformē atsevišķs preču piegādes dokuments.

Papildus minētajam preču piegādes dokumentu var nesagatavot:

lauksaimniecības produkcijas ražotāji par preču – lauksaimniecības produkcijas izsniegšanu citai uzņēmuma struktūrvienībai vai atbildīgajai personai,

ja samaksu apliecina kases čeks, kas noformēts atbilstoši attaisnojuma dokumentam noteiktajām prasībām,

ja preču pārvietošana notiek, pamatojoties starptautiskajiem vai iekšzemes pārvadājuma dokumentiem (piemēram, CMR), kas noformēti atbilstoši normatīvajos aktos noteiktām prasībām.

Plašāka informācija par preču piegādes un attaisnojuma dokumenta noformēšanu VID mājaslapā: [www.vid.gov.lv](http://www.vid.gov.lv), sadaļā Tiesību akti/Darījumu apliecinājoši dokumenti/Metodiskais materiāls "Preču piegādes dokumentu lietošanas kārtība" un Tiesību akti / Latvijas Republikas normatīvie akti / Grāmatvedības organizēšana.

Jautājumu gadījumā aicinām zvanīt uz VID nodokļu un muitas informatīvo tālruni 67120000, konsultēties ikvienā VID klientu apkalpošanas centrā vai arī uzdot savu jautājumu [www.vid.gov.lv](http://www.vid.gov.lv) sadaļā Kontakti > Uzdot jautājumu VID.

**Pilnveidos sociālos pakalpojumus cilvēkiem ar redzes un dzirdes traucējumiem**

**Labklājības ministrija (LM) cilvēkiem ar redzes un dzirdes traucējumiem pilnveidos sociālās rehabilitācijas pakalpojumu un tehnisko palīgīdzekļu sniegšanu. Tādējādi šiem cilvēkiem uzlabosies iespējas iekļauties sabiedrībā, tostarp strādāt algotu darbu, iegūt izglītību un patstāvīgi aprūpēt bērnus.**

Iepriekšminēto paredz apstiprinātie grozījumi Ministru kabineta noteikumos "Kārtība, kādā Latvijas Neredzīgo biedrība un Latvijas Nedzirdīgo savienība sniedz sociālās rehabilitācijas pakalpojumus un nodrošina tehniskos palīgīdzekļus - tiftelotnikus un surdotelotnikus".

Lai veicinātu cilvēku ar redzes un dzirdes traucējumiem iekļaušanos sabiedrībā, plānots, ka LM aktualizēs valsts nodrošinātās tiftelotnikas un surdotelotnikas sarakstu. Tas nozīmē, ka minētajā sarakstā iekļaus modernākus un mūsdienām piemērotākus tehniskos palīgīdzekļus, piemēram, asins analīžu ierīces cukura līmeņa noteikšanai ar runas funkciju, šķidrums līmeņa noteicējus ar runas funkciju, diega ievēršanas palīgīdzekļus vājredzīgiem cilvēkiem, digitālās vizuālās saziņas ierīces vājdzirdīgiem cilvēkiem u.c. Šādi papildinājumi tiftelotnikas un surdotelotnikas klāstā

nepieciešami, jo kopš minētā saraksta izveides 2009.gadā to izstrādājumi un izmantošanas iespējas kļuvušas daudzveidīgākas. Valsts budžeta līdzekļu piešķiršanas iespējas jauno tehnisko palīgīdzekļu iegādei valdība vērtēs rudenī.

Cilvēki ar redzes un dzirdes traucējumiem, kuri aprūpē bērnu līdz pusotra gada vecumam, nepieciešamo tehnisko palīgīdzekli - tiftelotniku un surdotelotniku - varēs saņemt steidzamības kārtā. Šajā lokā iekļauti ne vien bērna vecāki, bet arī bērna adoptētāji, kuru aprūpē un uzraudzībā pirms adopcijas apstiprināšanas tiesā ar bāriņtiesas lēmumu nodots adoptējamais bērns, audžuģimenes locekļi, kuri noslēguši līgumu ar pašvaldību, aizbildņi vai citi cilvēki, kuri saskaņā ar bāriņtiesas lēmumu bērnu faktiski kopj un audzina.

Tāpat tehniskos palīgīdzekļus - surdotelotniku - varēs saņemt arī bērni, kuriem noteikta 1.vājdzirdības pakāpe. Līdz šim tos varēja saņemt bērni, kuriem noteikta vismaz 3.vājdzirdības pakāpe.

Vienlaikus cilvēki turpmāk varēs izvēlēties, kā ērtāk sazināties ar pakalpojuma sniedzēju - ierodoties personīgi, nosūtīt informāciju pa pastu vai ar elektroniskā pasta starpniecību.

Sociālās rehabilitācijas pakalpojumu cilvēkiem ar redzes un dzirdes invaliditāti varēs pārtraukt uz laiku, kamēr cilvēks ārstējas ārstniecības iestādē. Tas nozīmē, ka pēc izārstēšanās cilvēks varēs turpināt uzsāktu sociālo rehabilitāciju.

Tāpat noteikts, ka cilvēki ar redzes un dzirdes invaliditāti turpmāk nevarēs vienlaikus pieteikties tādiem tehniskajiem palīgīdzekļiem, kuriem ir vienāds praktiskais pielietojums. Šādas izmaiņas nepieciešamas, lai izvairītos no mākslīgām tehnisko palīgīdzekļu - tiftelotnikas un surdotelotnikas - saņēmēju rindām. Tas gan neizslēgs iespēju pieteikties uz vairāku dažādu tehnisko palīgīdzekļu saņemšanu.

Kopumā aktivitāšu īstenošanai nepieciešami papildus valsts budžeta līdzekļi 453,8 tūkst. eiro apmērā. Līdzekļu pieprasījums ir iekļauts LM 2015.gada jauno politikas iniciatīvu sarakstā. To skatīs likumprojekta "Par valsts budžetu 2015.gadam" un likumprojekta "Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2015., 2016. un 2017.gadam" izstrādes laikā.

Valstī uz 2014.gada 1.janvāri bija 161 483 cilvēki ar invaliditāti (7,78% no kopējā iedzīvotāju skaita), no tiem 7605 bija bērni.

Pēc Veselības un darbaspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas datiem 2013.gadā redzes invaliditāte pirmreizēji (no jauna) noteikta 666 cilvēkiem, no tiem 32 bērniem, bet dzirdes invaliditāte noteikta 84 cilvēkiem, no tiem 36 bērniem.

*Veiksmes prognoze*

**2.septembris.** Tos, kuri šodien nāks uz darbu vai skolu izgulējušies, nepatīkšanas neskars. Šodien "pūces" būs veiksmīgākas par "cīruļiem" tāpēc, ka lielākās kļūdas, ķibeles un pārpratumi visus sagaida līdz pusdienām. Pēcpusdienā var pabeigt iesākto, bet jaunu ieceru realizēšanu labāk atlikt uz rītdienas vakarpusi.

**3.septembris.** Laba diena labiem cilvēkiem. Ja vēlies sākt ko jaunu, tad tikai pēc plkst. 16.17. Dienas pirmajā pusē veiksies darbi, kas jāturpina. Veiksme sagaida gan tos, kuri nolēmuši cītīgi strādāt, gan tos, kuri nosprieduši ārstēties vai atpūsties, vai baudīt dzīvi kultūras pasākumos vai erotiskās rotaļās.

**4.septembris.** Šodien nesi rīma, milzīgu laimes gabalu Tu nespēsi norīt. Tāpēc liktenis Tev šodien piespēlēs daudz mazu laimes kumosīņu. Tici man, tie būs ļoti gardi. Negaidīta tikšanās, patīkama uzslava, jauks kompliments, izdevīgs piedāvājums vai vērtīgs pirkums. Apdomīga rīcība šodien ļaus mazāk kļūdīties.

**5.septembris.** Vai Jūs zināt, ka pēc ceļu negadījumu statistikas tieši piektdienu pievakarē ir visvairāk avāriju? Arī šodien diemžēl tā var gadīties. Jo šo negatīvo statistiku vēl var pastiprināt 'čika' laiks no plkst. 18.09 līdz 24.00. Tāpēc gan darījumu braucienus, gan ciemos, gan uz mežu sēnes labāk doties līdz plkst. 18.00.

**Pareģe Ilga**

\* Veiksmes un laika ziņu prognozi lasiet arī [www.vaduguns.lv](http://www.vaduguns.lv), tālr. 29365609



	Nakts		Diena
O 2.09	Mazmākojains, neliels letus	+9	Mazmākojains, neliels letus
T 3.09	Skaidrs	+7	Apmācies
C 4.09	Skaidrs	+8	Mazmākojains
Pk 5.09	Skaidrs	+11	Mākojains, neliels letus



Izsaku pateicību samariešu brigādei par labu darbu un atsaucību.  
Sveicieni Dzintrai vārdadienā!  
V.Putniņa Bērziļi



**Ikvienam ir iespēja īsi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās - tikai 3 eiro par 25 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".**

## Kur mācīties?



Autoskolā "BARONS R"  
95.koda kursi  
**10.septembrī plkst. 9.00.**  
Tālr. 29336212.

## Mācību centrs BUTS

Lūkums nosaka, ka katlu iekārtas īpašnieka pienākums ir nodrošināt iekārtas apkalpojošā personāla apmācību!  
Mēs esam par drošu un siltu dzīves telpu!

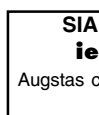
## KATLU IEKĀRTU OPERATORA KURSI

Norises laiks:  
16.09.2014. plkst. 10:00

Balvos, Brīvības ielā 47  
T. 27898038, 27898034  
www.buts.lv



SIA "LATVIJAS GAĻA" **iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus.** Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 28761515.



SIA "Lauku Miesnieks" **iepērk mājlopus.** Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svari. Tālr. 20207132.



Z.s "Strautiņi" **iepērk mājlopus.** Samaksa tūlītēja. Labas cenas. Tālr. 29411033.

## Pērk



SIA **RENEM P** **iepērk jaunlopus, liellopus, aitas, cūkas.** **ELEKTRONISKIE SVARI.** Tālr. 65329997, 29485520, 29996309, 26373728, 26393921



SIA "AIBI" **pērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.** **Labas cenas! Samaksa tūlītēja.** Tālr. 26142514, 20238990.

Pērk zarus pie ceļa.  
Tālr. 29199067.

Pērk visa veida meža īpašumus, kā arī cirsmas.  
Tālr. 26489727, 25633301.

Pērk visa veida mežus, zemes.  
Tālr. 29764751.

Pērk klavieres.  
Tālr. 27038598.

Pērk MTZ meža piekabi ar hidromanipulatoru (var atsevišķi) vai PG-0.2/0.8. Tālr. 26552517.

## Pārdod

Z/s "Kotiņi" pārdod sertificētu ziemas kviešu sēklu; lopbarības miltus; pārtikas rapšu eļļu.  
Tālr. 26422231.

Pārdod māju Skolas 57.  
Tālr. 28452529.

Pārdod dzīvokli Balvos.  
Tālr. 27486387.

Steidzami pārdod māju Balvos.  
Tālr. 27816243.

Pārdod 3m malku. Tālr. 28823186.

Pārdod skaldītu malku. Ātra piegāde, laba cena. Tālr. 29166439.

Pārdod skaldītu, sakrautu malku.  
Tālr. 25442582.

Pārdod četrrīņu gāzes plīti (cepeškrāsns elektriskā).  
Tālr. 26425137.

Pārdod lopbarības miltus.  
Tālr. 26392336.

Pārdod sivēnus Viksnas pagastā. Var piegādāt.  
Tālr. 28774157.

Pārdod sivēnus.  
Tālr. 28774747.

Pārdod sivēnus.  
Tālr. 26213631.

6.septembrī z/s "Gračuļi" pārdos raibus, melnus, brūnus, baltus (arī Leghorns) jaunputnus (5-6 mēn.), dējējvistas (10 -12 mēn.), gaiļus. Tālr. 29186065.  
Bērziļi-7.20, Lieparos-7.30, Skujetniekos-7.40, Tikaiņos-7.50, Lazdukalnā-8.00, Kapūnē-8.05, Rugājos-8.15, Medņos-8.25, Naudaskalnā-8.35, Balvos-8.45, Kubulos-9.15, Viksnā-9.30, Kupravā-9.50, Vijākā-10.10, Žiguros-10.30, Borisovā-10.50, Semenovā-11.05, Šķilbēnos-11.20, Rekovā-11.30, Upītē-11.40, Baltinavā-12.00, Briežuciemā-12.15, Eglūciemā-12.30, Vectilžā-12.45, Tilžā-13.00, Golvaros-13.10, Bērziļi-13.25.

Pārdod zirgu  
Tālr. 26349032.

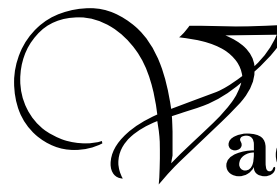
Pārdod Ford Galaxy, 1,9TDI, 2002.g.  
Tālr. 26447933.

## Jaunākais un aktuālākais novadu dzīvē



# Atceries! Pagājuši jau deviņi abonēšanas mēneši!

# Pārliecinies, vai abonēji



# Raduguni oktobrim, novembrim, decembrim!?

## Redakcijā var abonēt darbdienās no plkst. 8.00 līdz 17.00

## Zini un izmanto

### Aicina piedalīties konkursā "Mūsu mazais pārgājiens 2014"

Zemkopības ministrija izsludinājusi par tradīciju kļuvošo konkursu Latvijas skolu jaunatnei "Mūsu mazais pārgājiens 2014", kas norisinās jau astoto reizi. Tajā var piedalīties visu Latvijas vispārīgglītojošo un profesionālo izglītības iestāžu skolēni, kā arī interešu izglītības pulciņi un mazpulki.

Konkursa "Mūsu mazais pārgājiens 2014" mērķis ir iepazīt koku kā mūsdienīgu, drošu un daudzfunkcionālu materiālu un pievērst jauniešu uzmanību koka izmantošanai dažādās celtnēs Latvijā un pasaulē. Moto: "Koks – mūsdienīgs materiāls!"

Lai piedalītos konkursā, jāveic literatūras un informācijas avotu izpēte par koku kā mūsdienīgu, drošu un daudzfunkcionālu materiālu un tā izmantošanu dažādās celtnēs Latvijā un pasaulē, jānodod izpētes pārgājienā vai

ekskursijā, lai apzinātu koka mūsdienīgos un daudzfunkcionālos izmantošanas veidus savā pagastā, novadā, pilsētā vai Latvijā un jānodod izpētes darbs - pārgājiena vai ekskursijas apraksts brīvā stāstījumā, esejas vai citā literārā formā (par interesantiem novērojumiem un atklājumiem), papildinot aprakstu ar stāstnieku liecībām un vizuālo informāciju (zīmējumiem, kartēm, fotoattēliem u.c.).

Konkursa darbs jāiesniedz līdz šī gada 3. oktobrim plkst. 15.00 Zemkopības ministrijas Meža departamentā vai jānosūta pa pastu Zemkopības ministrijas Meža departamentam ar norādi - Konkurss MŪSU MAZAIS PĀRGĀJIENS. Konkursa nolikums pieejams ZM mājaslapā: www.zm.gov.lv, sadaļā "Meža nozare".

Konkursa komisijas vadītājs ir publicists Ēriks Hānbergs. Konkursa darbus vērtēs četras vērtēšanas grupas: 1.-4. klase, 5.-9. klase, 10.-12. klase un profesionālo izglītības iestāžu grupā, atsevišķi tiks vērtēti izglītības interešu pulciņi un mazpulki. Katrā grupā labākie konkursa darbu autori un klases audzinātāji (interesu izglītības pulciņa vai mazpulka vadītāji) tiks aicināti šī gada rudenī uz konkursa noslēguma kopā sanākšanu. Uzvarētāji katrā vecuma grupā balvā saņems arī apmaksātus transporta pakalpojumus ekskursijai pēc pašu izvēlēta maršruta.



LAIKRAKSTS DIENA UN TV3,  
PIEDALOTIES DRAUGIEM.LV,

MEKLĒ  
**LATVIJAS  
LEPNUMU 2014!**

SŪTIET VĒSTULES: LATVIJASLEPNUMS@DIENASMEDIJ.LV,  
LATVIJAS LEPNUMS, MŪKUSALAS IEĻA 15, RĪGA, LV-1004, VAI  
AIZPILDIET PIETEIKUMA ANKETU PORTĀLOS  
WWW.DRAUGIEM.LV/LATVIJASLEPNUMS, WWW.DIENA.LV, WWW.TV3.LV

ATBALSTA



STIPRA VALSTS – STIPRI CILVĒKI



## Dažādi

**5.septembrī plkst. 19.00** Balvos, Dzirnavu 1 un pie Sporta skolas, **MŪZIKA SAULRIETAM** - mūziķu kvartets **"Grīziņkalna Zēni"**.  
Koncertzāle - EZERS; skatuve - PLOSTS; sēdvietas - LAIVAS; stāvvietas - EZERA KRASTI.  
*Brauciet ar savām laivām vai tās rezervējiet un nomājiet!*  
Laivu īre: Evija - 22151577, Oksana - 29169997; Jānis - 29230913.



Vācu kvalitātes PVC LOGI, DURVIS. Atlaides līdz 40%. Balvu, Tautas 1. Tālr. 20399903.

**Zāles smalcināšana.**  
Tālr. 29199067.

Zāles smalcināšana.  
Tālr. 28782537.

Aku urbšana. Tālr. 29142220.

Jauns piedevums veikalā Partizānu 14 - MAZLIETOTI APĢĒRBI un APAVI.

Kvalitatīvas pirtskrāsnis.  
Tālr. 26493318.

Jaunputni (6 mēn.), dējējvistas (10 mēn.), gaiši. Eksprespiegāde.  
Tālr. 29424509.

Grants, smilts, melnzeme. Piegāde.  
Tālr. 29433126.

**LOGI, DURVIS PASAKAINAS CENAS!!!!**  
Tālr. 228774824, Bērziņu 2a.

Transporta pakalpojumi. Piegādā būvmateriālus, šķembas, smilti, granti. Tālr. 29105572.



Atrasts Ezera ielā.  
Tālr. 29444707.

Brīvības ielā, pret parku, atrasts KRISTĪNES BAŽANOVAS naudas maks. Interesēties redakcijā.

## Pateicība

**S**irsnīgi pateicamies prāvestam O.Misjūnam, psalmu dziedātāj am, mīļajām meitenēm Anastasijai, Liilitai, Zojai, apbedīšanas firmas "Ritums" darbiniekiem, kafējnīcas "Senda Dz" saimniecītēm.  
Paldies visiem radiem, kaimiņiem, draugiem, bijušajiem un tagadējiem darbabiedriem, klasesbiedriem, paldies visiem labajiem cilvēkiem, kuri bija kopā ar mums skumajā brīdī, mūžībā pavadot mūsu mīlo vīru, tēvu, vectētiņu **Juri Rakstiņu**.



SIEVA, MEITA UN DĒLS AR ĢIMENĒM

## Dažādi

Apkures katlu operators ar 3 gadu pieredzi meklē darbu.  
Tālr. 22447562.

Lūdž ziedot ledusskapi.  
Tālr. 27803460.

Dāvina kažēnus.  
Tālr. 29352451.

## Sēru ziņa

*Es tev, māt, domās stāstīšu ilgi vēl,  
Kā dārzā ziedi sazied, kā pilādzis kvēl.  
Kā dzērves aizlido ar dziesmiņu skumju,  
Kā dienas man aizskrien bez tevis, māt.*  
Izsakām visdziļāko līdzjutību skumju brīdī **Dainai Stivriņai un ģimenei**, māmiņu **EMMU MELGAILI** dzimtās zemes klēpī guldot.

**Izvadīšana no Balvu evaņģēliski luteriskās baznīcas**  
**5.septembrī plkst. 14.00 uz Balvu luterāņu kapiem.**  
Dārza ielas 8.mājas iedzīvotāji

*Tāds divains klusums šodien priedēs,  
Tur dzenis serdei laukā sāpi kaļ.*  
*Bet brūci sirdi putnēns nesadziedēs,  
Nav spēka dzīvību griezt atpakaļ.*  
Lai mūsu patiesa līdzjutība **Viktora un Jura Dmitrijevu ģimenei**, **ŅINU DMITRIJEVU** mūžības ceļā pavadot.  
Jeromānu ģimene Balvos

*Saņem, labā Zemesmāte,  
Vienu sirmu māmuliņu.  
Apsedz viņu silti, silti  
Savām smilšu velēnām.* (Latv.t.dz.)  
Skumju brīdī esam kopā ar **Viktoru un Helēnu Dmitrijeviem, MĀTI, VĪRAMĀTI** mūžībā pavadot.  
Inta, Ādolfs Dortāni

*Viss satīts nu kamolā ciešā,  
Kur katrai dienai mezgls siets.  
Tā pavediens tīnies no dienas dienā,  
Līdz mūžības sliekšnis sniegts.* (M.Jansone)  
Lai mūsu līdzjutības vārdi ir patiess atbalsts un mierinājums **Irēnai Bistrovai ar ģimeni, TĒTI** mūžības ceļā pavadot.  
Terapijas nodaļas kolektīvs

*Lai paliek ābele, ko iestādīju,  
Un vārds, ko kādam teicu mierinot,  
Lai godīgs darbs bez skaļuma ir vainags*  
*Pie zemes vārtiem, ko man līdzī dot.* (K.Apškrūma)  
Izsakām patiesu līdzjutību **Bistrovai, no TĒVA** atvadoties.  
"Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības" kolektīvs

## Līdzjūtības

*Pār tevi smilšu klusums klāts,  
Vien paliek atmiņas un mūža stāsts.*  
Lai mūsu patiesa līdzjutība **Dāvim un Artai Akmeņiem, VECTĒVU** mūžības ceļā pavadot.  
8. un 11. klases skolēni un audzinātājas

*Lai tēva mīlestība paliek dziļi sirdī  
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.* (Z.Vijupe)  
Skumju brīdī esam kopā ar **Aldi Sprīņi un tuviniekiem** un izsakām visdziļāko līdzjutību, **TĒVU** mūžībā pavadot.  
SIA "Jana-S" kolektīvs

*Vēl atskatoties redzams upei sākums  
Un līdz tai debess malai plūdums garš.*  
*Vēl bitēm aizsākts šisvasaras vākums,  
Vēl sienāžiem nav galā smilgu maršs...* (S.Veckalne)

Skarba un nepielūdzama var būt vasara. Tās vēji uzdrīkstējušies atņemt vismīļāko cilvēku - **JĀZĒPU CELMIŅU**. Šajā smagajā brīdī izsakām patiesu līdzjutību **Annai Celmiņai, Aigaram Kirsanovam un viņa ģimenei**.  
Laikraksta "Vaduguns" kolektīvs

*Viss satumst, viss izgaist, un gājiens ir galā,  
Lai cik arī cilvēka dzīvības žēl.  
Jo likteņa grāmatai vāki ir vaļā,  
Neviens nevar zināt, cik lapušu tai.*  
Sāpju brīdī esam līdzās un izsakām patiesu līdzjutību **Annai un pārējiem tuviniekiem, JĀZĒPU** mūžības ceļā pavadot.  
Ināra, Edgars, Juris

*Kad vakaram tavam neaust vairs rīts,  
Kad mūžības gājiens tev izevanīts,  
Tad dvēsele brīva mūžībā iet,  
Kur saule nekad vairs nenoriēt...*  
Patiesa līdzjutība **Annai Celmiņai, Jāzepu** pavadot mūžībā.  
Bondaru ģimene

*Un pēkšņi manā ziedošajā dārzā  
Kādu rītu ir ienācis klusums,  
tik negaidīts...*

Kad traģiski ir aprāvies **JĀZĒPA CELMIŅA** dzīves ceļš, mūsu visdziļākā līdzjutība **Annai Celmiņai un tuviniekiem**.

L.Dukaļska, J.Krūmiņa, A.Laicāne

*Vakara vēji nopūta  
Tavu dzīvības sveci,  
Nodzisa liesma, kura  
Vēl varēja liesmot un degt...*  
Mūsu patiesa līdzjutība **Annai Celmiņai, vīru JĀZĒPU CELMIŅU** mūžībā aizvadot.  
Balvu pensionāru biedrība

*Tu būsi debesis, zemē  
Tu vējā un saulē  
Tu savējo sirdis -  
Tie tevi neaizmirsīs.*  
Izsakām līdzjutību **Jānim Kirsanovam un pārējiem tuviniekiem, no TUVĀ CILVĒKA** atvadoties.

Jāņa draugi - Kintija, Agnese, Kristaps, Aleksandrs, Sandis, Oskars, Nauris

*Šajā vietā gan zeme, gan debesis  
Ieliek rokās mūžībai tevi,  
Tikai atmiņas atstājot dzīvajiem  
Par to labo, ko devi.* (K.Apškrūma)

Mūsu klusa un patiesa līdzjutība **Annai Celmiņai un tuviniekiem, no JĀZĒPA CELMIŅA** uz mūžu atvadoties.  
Kaimiņu - Kamiševu un Ķerģu ģimenes

*Tu aizej prom pa krāšņu ziedu ceļ  
Uz mūžību, - šalc egle, priede,  
bērzs.*

*Tik kādā mājā, kādā istabiņā  
Gan tavas balss, gan tavu soļu trūks.*  
Mūsu klusa un patiesa līdzjutība **Annai Celmiņai**, pavadot **VĪRU** mūžības ceļā.  
Skaidrīte, Marianna

*Gar druvu, kas smaržo pēc maizes,  
Pa ceļu, kas putekļos balts,  
Es neēju - mani nu aiznes.*

*Aiz manis vēl liepas šalc.*  
Mūsu klusā un patiesā līdzjutība **Annai Celmiņai**, kad jāsaka pēdējie atvadu vārdi vīram **JĀZĒPAM**.

Veronika un Leonards Birkovi, Arnita un Ligita Stāmeres

*Tas ir visskumjākais brīdis, kad mīļa sirds  
Uz mūžu mūžiem pārtrūkst un stājas.*  
*Tad zvaigznes pie debesīm asarās mirkst  
Un tukšas kā klajums kļūst mājas.* (A.Vējāns)

Kad mūžības vēji atnes tumšo dienu un paliek tikai atmiņas un ziediem klāta kapu kopīņa, izsakām līdzjutību **Annai un pārējiem tuviniekiem, JĀZĒPU** mūžības ceļā pavadot.  
Gunta, Ivars, Einārs, Biruta, Lilita, Silvija, Elvira, Vikentijs, Valentīna

*Daudz mūžā strādāts, ciests,  
Daudz citu labā ziedots.*  
*Pār lieliem tālumiem ceļš vijas,  
Nu klusā solī mieru rod...* (A.Balodis)  
Izsakām patiesu līdzjutību **Inesei un Aigaram Kirsanoviem ar ģimeni, JĀZĒPU CELMIŅU** mūžībā pavadot.  
Kolēģes - Aļona, Liga

*Aiz katra paliek dzīve  
Un pasacītais vārds,  
Bet atmiņas tik dārgās  
Sirds ilgi saglabās.* (M.Jansone)  
Kad pēkšņi un negaidīti pārtrūka **JĀZĒPA** mūžs, esam kopā ar **Aigara ģimeni un viņa māmiņu Annu**, mīļu cilvēku pavadot mūžībā.  
Ilona, Guntis

*Pār tevi smilšu klusums klāts,  
Vien paliek atmiņas un mūža stāsts.*  
Klusa līdzjutība **meitai Dainai Jelgavā un tuviniekiem**, mīļo māmiņu **EMMU MELGAILI** mūžībā pavadot.  
Anastasija Balvos

*Tālā ceļā nu tevi pavadīs zvaigznes,  
Klusumā baltā nu tevi sagaidīs Dievs.*

Izsaku līdzjutību **meitai Dainai, znotam Staņislavam, mazdēlu Jāņa, Anda ģimenei un Oskaram Stivriņiem, mātai Vitai Niedrai ar ģimeni**, pavadot **EMMU MELGAILI** klusajā Dieva valstībā.  
Ināra

*Es aizeju neatskatoties, pēdās gulst augusta migla,  
Tik vēsa sūrstošai dvēselei manai.*  
*Es aizeju neatskatoties,  
Un neprasiēt, kas paliks pēc manis.* (E.Bākule)

Izsakām visdziļāko līdzjutību un skumju brīdī esam ar **Ļudu, Pāvelu, Antoņinu, Veru, Klaudiju**, kapu kalniņā pavadot **OLGU MIŅINU**.  
Alla, Aldis, Ineses ģimene, Spodra

*Es aiziešu no jums, mīļie mani,  
Un atstāšu baltu svecīti iedegtu.*  
*Tad zināsiet - augšā man labi klājas,*

*Tur es atradu sev mājas.*  
Skumju brīdī, kad noslēdzies **MĀMULĪTES** gājums pa dzīves baltajiem ceļiem, esam kopā ar **Viktoru Dmitrijevu un pārējiem tuviniekiem**.  
Voldemārs ar ģimeni

*Tuvs cilvēks neaiziet,  
Viņš tikai pārstāj līdzās būt.*  
*Viņš paliek dziļi dziļi sirdī  
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.*  
Izsakām visdziļāko līdzjutību **Jurim Dmitrijevam un tuviniekiem, VECMĀMIŅU** mūžībā pavadot.  
Nodrošinājuma daļas kolektīvs

*Teiksim ardievas māmuliņai sirmaj,  
Kas soljiem tik gurušiem gāja,  
Kas bērniem un mazbērniem klusi  
Mīļus vārdus kā dimantus krāja.*  
Mūsu vissiltākie mierinājuma un līdzjutības vārdi **Viktora un Jura Dmitrijevu ģimenei**, pavadot mīļo **MĀMIŅU, VECMĀMIŅU** mūžības ceļā.  
Uģis, Leonids

**Vaduguns**  
INĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS  
**IZDEVĒJS**  
**SIA "BALVU VADUGUNS"**  
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.  
LV 43203002982

**REDAKCIJAS ADRESE**  
**TEĀTRA IELĀ 8**  
**BALVOS, LV-4501**  
**NORĒĶINU KONTS**  
A.S. SEB BANKA BALVU FILIĀLĒ  
Nr. LV21 UNLA 0024 0004 6734 5,  
kods UNLALV2X  
Publicitātes materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.  
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autori.

**REKLĀMA,**  
**SLUDINĀJUMI**  
**D.DIMITRIJEVA**  
**T. 64507018**  
**26161959**  
**FAKSS - 64522257**

REDAKTORS **E.GABRANOVŠ** - T.64522534, 29360850  
ŽURNĀLISTI: **S.KARAVOIČIKA** - T.64522126  
**Z.LOGINA, I.ZINKOVSKA** - T.64520962  
**M.SPRUDZĀNE, I.TUŠINSKA** - T.64522260  
**A.LOČMELIS** -T.64520961  
**KOREKTORE S.GUGĀNE** - T.64522126  
**GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA** - T. 64507019  
**ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ** - T. 27870730  
**Tālrunis-autoatbildētājs - 64520961**

e-pasts: vaduguns@apollo.lv  
mājas lapa: www.vaduguns.lv  
**Datorsalikums-**  
**SIA "Balvu Vaduguns",**  
**G.LIELMANIS**  
**Iespiests SIA "Latgales**  
**Druka", Rēzeknē,**  
**Baznīcas 28**  
**TIRĀŽA - 4001**